

Sunne kommun

Budget 2017
och flerårsplan för åren 2018-2019

Antagen av Kommunfullmäktige 2016-06-20 § 91

SUNNE | **VÄRMLAND**

Innehållsförteckning

Sammanfattning och budgetförutsättningar	1
Resultatbudget	17
Balansbudget	18
Kassaflödesplan	19
Investeringsbudget	20

Verksamhetsplaner

Kommunchef	22
Verksamhetsstöd och kommunikation	27
Teknik och kost	30
Barns lärande	34
Vuxna och ungdomars lärande	40
Individstöd	45
Vård och omsorg	49
Samhällsbyggnad och säkerhet	52
Valnämnden	57
Kommunrevisionen	58

Kommunfakta 2017

Antal invånare i Sunne kommun 1 januari

1999	13 665
2000	13 613
2001	13 619
2002	13 551
2003	13 573
2004	13 586
2005	13 604
2006	13 586
2007	13 591
2008	13 566
2009	13 473
2010	13 345
2011	13 255
2012	13 142
2013	13 102
2014	13 011
2015	13 099
2016	13 208

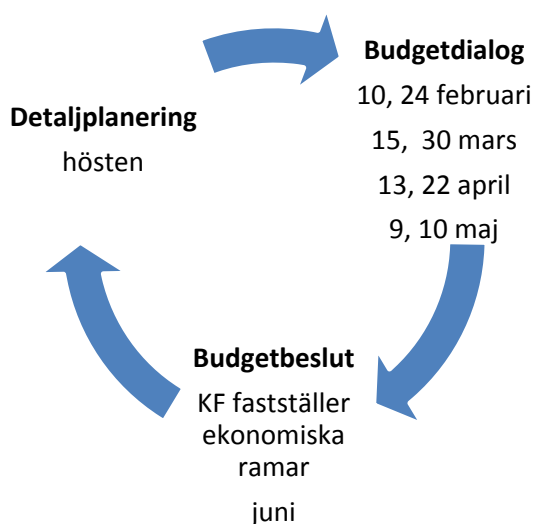
Mandat i kommunfullmäktige 2015-2018

Parti	Mandat
Socialdemokraterna (S)	12
Centerpartiet (C)	9
Moderata samlingspartiet (M)	6
Hela Sunne	5
Sverigedemokraterna (Sd)	4
Folkpartiet liberalerna (Fp)	2
Miljöpartiet de gröna (Mp)	2
Vänsterpartiet (V)	1

Budget för år 2017 och flerårsplan för åren 2018-2019

Budgetprocessen

Budgetprocessen fungerar så att fullmäktige fastställer ekonomiska ramar för varje verksamhet i juni månad. De ramar som fastställs av kommunfullmäktige ska grundas på politiska beslut prioriteringar som gäller verksamhetens omfattning, inriktning och kvalitet. Beslutet är den yttersta restriktionen för vad verksamheten får kosta. Rambeslutet blir därmed, ur ekonomisk synvinkel, ett formellt beslut om budget för år 2017. Budgetdialogen har genomförts med Kommunstyrelsen, utskottsordförande och partiföreträdare där dialog förts om budgetförutsättningar och verksamheternas behov. Behovsbild för olika målgrupper och jämförelsetal har presenterats och diskuterats som ett underlag i prioriteringsarbetet vid dessa möten. Budgetförslag för de interna resultatenheterna Kostenheten och Fastighet- och anläggningsenheten har presenterats och godkänts.

Budgetförutsättningar

Intäkter och ramtilldelning

Kommunens uppräknade preliminära skatteunderlag för 2017 är 24,2 miljoner skattekrönor. Kommunens intäkter för 2017-2019 är hämtade från SKL:s prognos från april.

Budgetberedningen har i sitt arbete försökt att balansera ekonomi- och verksamhetsmål ur ett helhetsperspektiv. Budgetarbetet har försökt att nå balans mellan kostnader och intäkter och de ramar som verksamheterna är tilldelade. Investeringsnivån är fortsatt hög då behoven är stora inom flera områden. Den enskilt största investeringen är ny förskola. Nya prioriteringar bör göras inför 2018-2019.

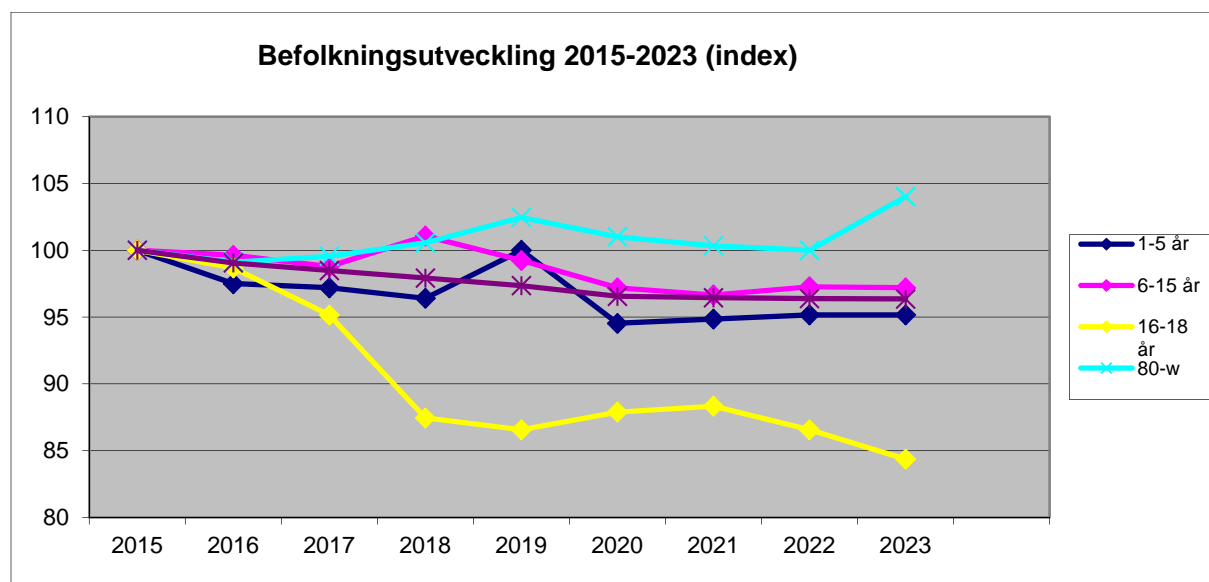
Beräknade skatte- och bidragsintäkter har varit grunden i ramtilldelningen. Utgångspunkten i ramfördelningen har varit verksamheternas presentation av behov för år 2017-2019 och antaganden om utvecklingen av löne- pris och kostnadsnivåer.

Kravet på verksamheterna att hålla tilldelad budgettram är fortsatt viktigt. Förslaget innebär att verksamheternas sammanlagda budgettramar ökar med 1,5% i jämförelse med prognos för 2016 eller 2,2% i förhållande till 2016 års budget. Verksamheternas förslag finns i bifogade verksamhetsplaner. Kommunstyrelsen uppdrog till Kommunchefen och verksamhetscheferna att göra ytterligare förändringar för att nå ett resultat som motsvarar 1% vilket för 2017 innebär ett sparbetning om 5 mkr .

I budgetförslaget för 2017 beräknas löneökningen 2,0-3,5% (från 1 april) räknat på 2016 års lönenivå. Arvodena beräknas med utgångspunkt från riksdagens ledamöters arvoden och viss procent av den summan. Arvodena räknas upp med 2 % för 2017.

Befolkning

Intäkterna i form av kommunalskatt och kommunalekonomisk utjämning har beräknats utifrån prognosvärden framtagna under april månad och bygger på c:a 13 100 invånare (1 november 2016). I kalkylen för 2018 och 2019 har budgetberedningen räknat med en befolkningsminskning med 75 personer per år.

Finansiell analys av budget 2017-2019

Sunne kommun budgeterar ett resultat för 2017 på **7,6 mkr**. Relateras kommunens budgeterade resultat till skatteintäkter samt kommunalekonomisk utjämning och statsbidrag beräknas resultatet hamna på **1,0 %**. Resultaten under 2018 och 2019 har budgeterats till **1,0 %**. Resultaten uppfyller de finansiella mål kommunfullmäktige satt för god ekonomisk hushållning i Sunne kommun. Eventuellt ökade skatte- och bidragsintäkter utöver de som är kända då budgeten beslutas, ska tillföras resultatet.. Noterbart är att det krävs besparingar eller varaktiga intäktförstärkningar på ca **33 mkr** för att nå 1 procentnivåmålet år 2019. Sunnes totala *brutto*investeringar beräknas under 2017 uppgå till **70,5 mkr**, vilket är en väsentligt högre volym än de senaste åren. Totalt under perioden mellan 2017 till 2019 beräknas kommunen investera *brutto* för **179 mkr**. Ca 80 % av investeringsvolymen ligger på de två första åren i perioden.

Självfinansieringsgraden av investeringarna beräknas under **2017 uppgå till 61 %**. Det innebär att investeringarna under 2017 inte förväntas kunna finansieras med skatteintäkter och investeringsinkomster, utan kommunen måste använda viss del egen likviditet och extern nyupplåning för att finansiera investeringarna. Under de tre åren mellan 2017 och 2019 beräknas självfinansieringsgraden i genomsnitt uppgå till **75 %**.

Begreppet god ekonomisk hushållning innehåller både ett finansiellt perspektiv och ett som berör själva verksamheten. Det senare handlar om kommunens förmåga att bedriva verksamheten kostnadseffektivt och ändamålsenligt. Det måste finnas ett samband mellan resursåtgång, prestationer, resultat och effekter. Utöver fyra finansiella mål finns fjorton verksamhetsmål som kommunstyrelsen ska rapportera utfallet för i samband med årsredovisningen.

En bedömning som gjorts i processen är att samtliga finansiella mål och 10 av 14 verksamhetsmål bör uppnås för att ha uppnått god ekonomisk hushållning.

Modell för finansiell analys

För att kartlägga och analysera resultat, utveckling och ställning för Sunne kommun används en finansiell analysmodell som utvecklats av Kommunforskning i Västsverige. Modellen utgår från fyra viktiga finansiella aspekter. Dessa är det finansiella resultatet, kapacitetsutvecklingen, riskförhållanden samt kontrollen över den finansiella utvecklingen.

Mål för God ekonomisk hushållning

Sunne har beslutat om fyra finansiella mål för god ekonomisk hushållning i antagna riktlinjer för god ekonomisk hushållning. En avstämning av dessa görs i detta avsnitt som även beskriver de tre lagstadgade kraven; god ekonomisk hushållning, balanskrav och resultatutjämningsreserv.

Resultat och kapacitet

Skatteintäkter och nettokostnadsutveckling

Budget	2017	2018	2019
Skatteintäkts- och kommunalekonomisk utjämningsutveckling (%)	5,0	0,8	0,5
Nettokostnadsutveckling exkl. jämförelsestörande poster (%)	1,5	0,4	0,2

Ökningstakten av kommunens skatteintäkter inklusive kommunalekonomisk utjämningsutveckling beräknas avta under den kommande treårsperioden från 5,0 % till 0,5 % per år. Det är en högre ökningstakt under 2017 än under den senaste femårsperioden men en lägre för åren 2018-2019. Kommunen budgeterar en oförändrad skattesats med 22,15 % under perioden.

Kommunens nettokostnader beräknas öka mellan 2017-2019 med 1,3% men för att klara en ökningstakt på 0,2%, som innebär ett resultat som motsvarar 1 % av skatteintäkter och generella statsbidrag för åren 2017 och 2018, krävs en besparing på c:a 33 mkr.

Årets resultat och jämförelsestörande poster

Budget	2017	2018	2019
Årets resultat (mkr)	7,6	7,8	7,8
Årets resultat exkl. jämförelsestörande poster (mkr)	7,6	7,8	7,8
Årets resultat/skatteintäkter samt kommunalekonomisk utjämnings- och statsbidrag (%)	1,0	1,0	1,0
Årets resultat exkl. jämförelsestörande poster/skatteintäkter samt kommunalekonomisk utjämnings- och statsbidrag (%)	1,0	1,0	1,0

Relateras kommunens resultat till skatteintäkter samt kommunalekonomisk utjämnings- och statsbidrag beräknas kommunen under 2017 redovisa ett resultat på 1,0 %. Jämfört med utfall 2015 och prognos för 2016 är det en försämring med 0,3 respektive procentenheter.

Kommunen budgeterar inga större jämförelsestörande engångsposter under perioden, vilket innebär att även kommunens resultat exklusive jämförelsestörande engångsposter i förhållande till skatteintäkterna också beräknas uppgå till 1,0 %.

Under åren 2018 och 2019 budgeteras ett resultat i förhållande till skatteintäkterna på 1 %. Även dessa år budgeteras inga jämförelsestörande engångsposter. **Det ska dock noteras att det lagts in ett s.k. ospecificerat spararbete på 33 mkr som gör att budgeten balanserar.**

Sunnas finansiella mål är att resultatet exkl. jämförelsestörande poster ska uppgå till minst 1 % av skatteintäkterna under en rullande treårsperiod. *Det ger utrymme för att över en längre tid skattefinansiera större delen av normal investeringsvolym i kommunen.* Det innebär att kommunens kort- och långsiktiga finansiella handlingsutrymme, i form av likviditet och soliditet behålls.

Budgeterad investeringsvolym

Budget	2017	2018	2019
Investeringsvolym brutto (mkr)	70,5	70,3	37,8
Investeringsvolym efter avdrag för investeringsinkomster (netto) (mkr)	70,5	70,3	37,8
Investeringsvolym /skatteintäkter (%)	9	9	5

Sunnnes samlade investeringsvolym beräknas under 2017 uppgå till 70,5 mkr, vilket är en klart högre nivå än de senaste åren. Ökningen beror till stor del på att kommunens reinvesteringsbehov för fastigheter och anläggningar som byggdes under 60-70 talet har ökat sedan några år tillbaka.

Kommunen bidrar också till att göra investeringar i statlig infrastruktur (främst järnväg). Totalt bidrar kommunen med 12 mkr under de kommande tre åren. Totalt under perioden mellan 2017 till 2019 beräknas kommunen investera för 179 mkr. Ca 80 % av investeringsvolymen ligger på de två första åren i perioden.

Av de totala investeringarna beräknas (38 mkr) drygt 54 % under perioden göras i förskolor och skolor. Runt 19 % läggs på infrastruktur. Investeringar i VA-verksamhet/renhållning beräknas omfatta 3 % och investeringar i vård- och omsorg (4,0 mkr) knappt 6 %.

Självfinansiering av investeringar

Budget	2017	2018	2019
Självfinansieringsgraden av investeringar (%)	61	64	100

Självfinansieringsgraden av investeringarna mäter hur stor andel av investeringarna som kan finansieras med årets resultat före avskrivningar. 100 % innebär att kommunen kan skattefinansiera samtliga investeringar som är genomförda under året, vilket i sin tur innebär att kommunen inte behöver låna till investeringarna och att kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme stärks.

Självfinansieringsgraden av investeringarna beräknas under 2017 uppgå till 61 %. Det innebär att investeringarna under året inte kan finansieras med skatteintäkter, utan kommunen måste använda viss likviditet och ta upp externa lån för att finansiera dem.

Kommunen har som mål att självfinansieringsgraden av investeringarna ska uppgå till 100 % under en rullande femårsperiod. Självfinansieringsgraden bör dock inte understiga 50 % under ett enskilt år. Kommunens självfinansieringsgrad av investeringarna beräknas under perioden 2017-2019 uppgå till 75 %. Det betyder att investeringsnivån är 65 mkr högre, under treårsperioden, än det mål fullmäktige har satt för investeringsnivån. Uttryckt på ett annat sätt borde nivån (179 mkr), ha lagts ut under en femårsperiod i stället för att "tryckas in" på tre år.

Risk och kontroll

Soliditet

Budget	2017	2018	2019
Soliditet (%)	53	51	51
Soliditet inkl. samtliga pensionsförpliktelser och löneskatt (%)	16	16	17

Soliditeten är ett mått på kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme. Det visar hur stor del av kommunens tillgångar som finansierats med eget kapital. Ett viktigt kriterium för god ekonomisk hushållning är att soliditeten över en tidsperiod inte försvagas utan utvecklas i positiv riktning. Detta innebär då att kommunen blir mindre skuldsatt och ökar sitt finansiella handlingsutrymme inför framtiden.

Soliditeten inkl. samtliga pensionsförpliktelser och löneskatt beräknas under 2017 uppgå till 16 %. Under 2018 och 2019 beräknas den vara 16 och 17%.

Kommunfullmäktige har i riktlinjerna för god ekonomisk hushållning angett att kommunens soliditet inkl. samtliga pensionsförpliktelser ligga på oförändrad nivå. Målsättningen är att i budget för 2019 nå nivån 17 %, vilket är högre än nivån i bokslut 2015 som var 10 %. En bidragande orsak till förbättringen, trots låga årliga resultat, är den avbetalning som gjorts på de pensionsförpliktelser som ligger utanför balansräkningen.

Om man ser till soliditetsnivån som mäts inom balansräkningen, ökar nivån från 51 % i bokslut 2015 till 52 % i budget 2019.

Kommunalskatt

Under 2016 uppgick Sunnes kommunalskatt till 22,15 %. Skattesatsen höjdes år 2013 med 0,35 procentenheter och har varit oförändrad de fyra senaste åren.

Ett av kommunens fyra finansiella mål för god ekonomisk hushållning är att kommunens skattesats ska vara oförändrad (ligga under det länsvisa genomsnittet).

I de sexton kommunerna i Värmlands län varierade kommunernas skattesatser under 2016 mellan 20,90 % i Arvika till 22,50 % i Torsby m.fl. Den genomsnittliga skattesatsen i länet uppgick under 2016 till 21,98 %. Sunne hade med sina 22,15 % den femte lägsta skatten bland kommunerna i Värmlands län. Genomsnitt för hela riket är 20,75 %.

Avslutande kommentar

Budgeten för Sunne kommun har upprättas enligt riktlinjerna för god ekonomisk hushållning. Kommunen uppfyller under perioden 2017-2019 resultatkravet på 1 %, som fullmäktige har beslutat i riktlinjerna men ett ospecificerat sparkrav finns för 2017 på 5 mkr och även för åren 2018 och 2019 finns ytterligare sparkrav. Budgeten innebär dock att kommunen beräknas uppfylla balanskravet, och ett resultatmål för 2017 sätts till 1,0 %. Eventuellt ökade intäkter ska först och främst tillföras resultatet.

Målet om oförändrad skattesats har varit en av grundstenarna i budgetarbetet och beräknas kunna nås.

De övriga två finansiella målen för god ekonomisk hushållning, soliditet beräknas kunna nås och självfinansieringsgrad av investeringar beräknas inte kunna nås utifrån de förutsättningar som arbetats fram under budgetprocessen.

För att kunna uppfylla de finansiella målen för Sunne, krävs en god verksamhets- och ekonomistyrning med fokus på aktiv uppföljning för att kunna parera förändringar i budgetförutsättningarna. Viktiga områden att analysera och bevaka är skatteintäkter, investeringsvolym, löneavtal och volymtillväxt inom verksamheten. Ett extra fokus kommer under perioden att läggas på jämförelser av verksamhetskostnader för att klara av att hantera kommande prioriteringar som presenterat besparingsbehov på 33 mkr i praktiken innebär.

Under budgetprocessen har verksamheten fått i uppdrag att långsiktigt se på hur verksamheten skulle kunna se ut med 4 stycken f-6 skolor, två stycken f-6 skolor alternativt göra om några skolor till f-3 skolor. Verksamheten ska också se över om det går att samordna mera inom gymnasieskolan. Inom investeringsverksamheten är det främst boende för äldre, både seniorboende och gruppboende som behöver ses över och planeras för.

Finansiella nyckeltal

%	Bokslut 2015	Budget 2017	Budget 2018	Budget 2019
RESULTAT-KAPACITET				
Skatteintäkts- och kom.ek, utjämning utveckling (%)	3,8%	4,9%	0,8%	0,5%
Nettokostnadsutveckling (%) <i>(förändringen 2017-2019 innefattar ett sparbetning för att nå denna utveckling)</i>	2,2%	1,5%	0,4%	0,2%
Årets resultat/skatteintäkter samt Kommunalekonomisk utjämning och statsbidrag	1,3%	1,0%	1,0%	1,0%
Självfinansieringsgrad av årets investeringar (%)	147%	61%	64%	121%
Nettoinvesteringar/skatteintäkter (%)				
Soliditet enligt balansräkningen (%)	51%	53%	51%	52%
Soliditet inkl. samtliga pensionsförpliktelser	10%	16%	16%	17%
Kommunal skattesats (%)	22,15	22,15	22,15	22,15
RISK OCH KONTROLL				
Kassalikviditet (exkl. semesterlöneskuld)	90%	49%	49%	51%

Definitioner

Nettokostnadsandel

Kostnader i procent av skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning

Självfinansieringsgrad av nettoinvesteringar

Resultat före extraordinära poster + avskrivningar / nettoinvesteringar

Soliditet enligt balansräkningen

Eget kapital /tillgångar

Soliditet inklusive ansvarsförbindelse

Eget kapital-ansvarsförbindelse/tillgångar

Kassalikviditet

(Kortfristiga fordringar + kortfristiga placeringar + kassa och bank) / kortfristiga skulder)

God ekonomisk hushållning och balanskravsutredning med resultatutjämningsreserv

Kommuner och landsting har sedan 1992 års kommunallag trädde i kraft haft krav på sig att verksamheten ska bedrivas enligt god ekonomisk hushållning. Under år 2000 tillkom balanskravet och under 2013 infördes en möjlighet att använda en resultatutjämningsreserv. Samtliga delar av regelverket ska årligen följas upp i årsredovisningens förvaltningsberättelse.

Inledningsvis i detta avsnitt redovisas kommunens finansiella mål och riktlinjer för god ekonomisk hushållning som kommunfullmäktige fastställde under år 2014. Därefter följer en beskrivning av budgeterad balanskravsutredning med resultatutjämningsreserv (RUR) för perioden 2017 till 2019.

Mål för God ekonomisk hushållning

Då god ekonomisk hushållning är en allmänt hållen bestämmelse i kommunallagen fordras att varje kommun definierar den närmare innebörden. Det ska ske genom att riktlinjer för god ekonomisk hushållning antas av kommunfullmäktige. Vidare ska kommunen också ta fram finansiella och verksamhetsmässiga mål för god ekonomisk hushållning. Kommunen ska också besluta om man vill använda sig av en resultatutjämningsreserv.

Sunne kommun har fattat beslut om ”Riktlinjer för god ekonomisk hushållning och tillämpning av resultatutjämningsreserv” under 2014. Sunne kommuns riktlinjer tar sin utgångspunkt i att varje generation ska bekosta den kommunala service som konsumeras, dvs. ingen generation ska behöva betala för det som en tidigare generation förbrukat. För att kunna leva upp till detta har kommunen beslutat om fyra finansiella mål. Dessa behandlas under detta avsnitt. I budgetprocessen som sker varje år ska en översyn av de finansiella målen göras (kortsiktiga mål). De verksamhetsmässiga målen för god ekonomisk hushållning återfinns under avsnittet i budgeten som behandlar kommunens verksamhet.

Finansiella mål

- 1. Skattesatsen ska vara oförändrad 22,15 %**
År 2016 uppgick skatten i Sunne till 22,15 %. Skattesatsen har varit oförändrad de senaste fyra åren. I de sexton kommunerna i Värmlands län varierade kommunernas skattesatser under 2016 mellan 20,90 % i Arvika till 22,50 % i Torsby m.fl. Den genomsnittliga skattesatsen i länet uppgick under 2016 till 21,98 %. Sunne hade med sina 22,15 % den femte lägsta skatte bland kommunerna i Värmlands län. Genomsnitt för hela riket är 20,75 %. För perioden 2017 till 2019 budgeteras en oförändrad skattesats, vilket bör ge möjlighet att målet uppföljs under perioden.
- 2. Resultatet ska vara minst 1 % av summan av skatteintäkter samt kommunalekonomisk utjämnning och statsbidrag**
Kommunfullmäktige har valt att sätta målet till 1 % av skatteintäkterna för att förhindra en utökad skuldsättning och ett minskat finansiellt handlingsutrymme. En bedömning har också gjorts att ett resultat på 2 % medför för stora krav på rationaliseringar i verksamheten i tider av ett ökat demografiskt tryck. Kommunens resultat har under 2017 budgeterats till 1,0 % och för 2018 och 2019 till 1,0 %. Detta innebär att budgeterade resultat under hela planperioden uppfyller kommunens resultatmål för god ekonomisk hushållning men att det finns ospecificerade sparbetning för alla tre åren.

Kortsiktigt mål för 2017: 22,15%

Kortsiktigt mål för 2017: 1,0%

3. Investeringar ska till 100 % finansieras av egna medel, över en femårsperiod

Självfinansieringsgraden av investeringarna mäter hur stor andel av investeringarna som kan finansieras med resultat plus avskrivningar. 100 % innebär att kommunen kan finansiera samtliga investeringar som är genomförda under året, vilket i sin tur innebär att kommunen inte behöver låna till investeringarna och att kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme stärks. I budgetförslaget sätts målet för 2017 till 61 %, för 2018 44 % och för 2019 till 121 %. Tillsammans ger det ca 75 % under treårsperioden och det indikerar att det långsiktiga målet för självfinansieringsgraden inte uppfyller målet för god ekonomisk hushållning. Motivet till det är att behovet av reinvesteringar är mycket stora under kommande år. Avsikten är att vara mer återhållsam med investeringsnivån åren efter planperioden. Ambitionen har varit självfinansieringsgraden inte får vara lägre än 50 % under ett enskilt budgetår.

Kortsiktigt mål för 2017: 61%

4. Soliditeten, eget kapital i förhållande till totala tillgångar, ska vara lägst 53 %

Soliditeten är ett mått på kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme. Den visar hur stor del av kommunens tillgångar som finansierats med eget kapital. Ett viktigt kriterium för god ekonomisk hushållning är att soliditeten över en längre tidsperiod inte försvagas utan utvecklas i positiv riktning. Det innebär då att kommunen blir mindre skuldsatt och ökar sitt finansiella handlingsutrymme inför framtiden. När fullmäktige beslutade om riktlinjerna var soliditetsnivån 53 % vilket enligt ovanstående resonemang då blev den långsiktiga målsättningen. Under budgetprocessen har nivån anpassats till läget efter bokslut 2015 och prognos för 2016 som bildar underlag för ny målsättning för 2017. I sektorn har det nu blivit regel att soliditetsmålet sätts med hänsyn till samtliga pensionsförpliktelser. Kommunens soliditet inklusive samtliga pensionsförpliktelser beräknas enligt budgeten nå en nivå under 2017 på 16 %. Under 2018 och 2019 beräknas den öka till 17 %. Det innebär att kommunens finansiella mål för soliditeten bör kunna uppfyllas, med hänsyn till samtliga pensionsförpliktelser. När Kommunfullmäktige antog riktlinjerna för god ekonomisk hushållning uppgick soliditeten inkl. ansvarsförbindelsen till 7,5%. Soliditeten har alltså förbättrats.

Kortsiktigt mål för 2017: 16%

Målvärden och indikatorer för god ekonomisk hushållning

Prioriterat område Livskvalitet

Övergripande mål

I sagolika Sunne är det nära mellan människor och vi värdesätter och välkomnar varandras olikheter.

			Målvärde			
Kvantitativa mål	Indikator/mätmetod	Resultat 2015	Budget 2016	Budget 2017	Plan 2018	Plan 2019
Invånarantalet ökar	SCB, 2015-12	13 208	13 149	13 258	13 308	13 358

Indikator: Antal invånare per sista december

Målvärde: + 50 invånare per år

			Målvärde			
Kvantitativa mål	Indikator/mätmetod	Resultat 2015	Budget 2016	Budget 2017	Plan 2018	Plan 2019
Alla elever ska kunna läsa när de slutar åk 1	Bedömningsstöd i svenska och svenska som andraspråk			I nivå med riket	Över riket	Bland de 25% bästa i landet

			Målvärde			
Kvantitativa mål	Indikator/mätmetod	Resultat 2015	Budget 2016	Budget 2017	Plan 2018	Plan 2019
Minska antalet medarbetare som besöker en hemtjänsttagare i snitt under 14 dagar	Statistik från planeringssystem /Öppna jämförelser	15	12	12	10	10

Prioriterat område Hållbar kommun

Övergripande mål

I Sunne pågår ett samtal som gör att varje generation tar sitt ansvar så att vi växer varsamt ur ekonomisk, social och ekologisk synvinkel.

			Målvärde			
Kvantitativa mål	Indikator/mätmetod	Resultat 2015	Budget 2016	Budget 2017	Plan 2018	Plan 2019
Invånarnas hälsa förbättras både fysiskt och psykiskt	Antal utbetalda heldagar med sjukpenning och arbetsskadesjukpenning per registrerad i åldrarna 16-64 år (Snitt i nätverket 10,5) Kkik: källa Försäkringskassan	8,9	Bättre än snittet i nätverket	Bättre än snittet i nätverket	Bättre än snittet i nätverket	Bättre än snittet i nätverket

			Målvärde			
Kvantitativa mål	Indikator/mätmetod	Resultat 2015	Budget 2016	Budget 2017	Plan 2018	Plan 2019
Nöjda kunder inom särskilda boende	Enkäter /Öppna jämförelser	93%	94%	94%	94%	94%
Nöjda kunder inom hemtjänst	Enkäter /Öppna jämförelser	96%	96%	96%		

Prioriterat område Livslångt lärande

Övergripande mål

Sunne öppnar upp mot omvärlden genom ett livslångt lärande där alla har möjlighet att nå sin fulla potential.

Kvantitativa mål	Indikator/mätmetod	Resultat 2015	Målvärde			
			Budget 2016	Budget 2017	Plan 2018	Plan 2019
Alla elever går ur grundskolan med godkända betyg	Meritvärde åk 9 (genomsnittligt betygspoäng)	203,4 (rikt:210,2)	Minst i nivå med riket	Minst i nivå med riket	Över nivå med riket	Bland de 15% bästa i riket

Kvantitativa mål	Indikator/mätmetod	Resultat 2015	Målvärde			
			Budget 2016	Budget 2017	Plan 2018	Plan 2019
Elever i åk 3 som klarat alla delprov för ämnesproven SV, SV2 och MA ökar	Genomsnittlig andel i %	59%	Bland de mittersta 50% i riket	Över rikets nivå	Bland de 25% bästa i riket	Bland de 25% bästa i riket

Kvantitativa mål	Indikator/mätmetod	Resultat 2015	Målvärde			
			Budget 2016	Budget 2017	Plan 2018	Plan 2019
Samtliga elever ska nå yrkes-/gymnasieexamen	Kolada	72,7%	Över snittet i riket	Bättre än föregående år	Bättre än föregående år	Bättre än föregående år

Kvantitativa mål	Indikator/mätmetod	Resultat 2015	Målvärde			
			Budget 2016	Budget 2017	Plan 2018	Plan 2019
Digitalisering på boenden inom vård och omsorg, LSS ökar	Andel boenden som har trådlös internetuppkoppling	10%	50%	75%	100%	100%

Prioriterat område Näringsliv och arbete

I Sunne finns de bästa förutsättningar för ett brett näringsliv och en växande arbetsmarknad.

Kvantitativa mål	Indikator/mätmetod	Resultat 2015	Målvärde			
			Budget 2016	Budget 2017	Plan 2018	Plan 2019
Sunne har ett av Sveriges bästa företagsklimat	Det sammanfattade omdömet om företagsklimatet i kommunen	4,0	>4,0	>4,0	>4,0	>4,0

Indikator/mätmetod: Svenskt Näringslivs ranking, mätning av kommunernas företagsklimat

Kvantitativa mål	Indikator/mätmetod	Resultat 2015	Målvärde			
			Budget 2016	Budget 2017	Plan 2018	Plan 2019
Fler får jobb i Sunne	Andel öppet arbetslösa ungdomar i åldern 18-24 år minskar	3,8%	Mindre än 4%	Mindre än 4%	Mindre än 4%	Mindre än 4%
	Sysselsättningstal, andel sysselsatta ökar (riket, 937 %, Värmland 93,1%)	94%	Bättre än snittet i Värmland	Bättre än snittet i Värmland	Bättre än snittet i Värmland	Bättre än snittet i Värmland

Indikator/mätmetod: Andel sysselsatta i åldern 16-64 år per sista december. Arbetsförmedlingens statistik

Kvantitativa mål	Indikator/mätmetod	Resultat 2015	Målvärde			
			Budget 2016	Budget 2017	Plan 2018	Plan 2019
Vuxenutbildningen i Sunne är anpassad till den lokala arbetsmarknaden	Andel utbildningar profilerade mot lokal arbetsmarknad av totala vuxenutbildningen	5%	20%	40%	50%	50%

God ekonomisk hushållning uppnås när 10 av 14 verksamhets mål är uppnådda.

Balanskravsutredning och resultatutjämningsreserv

Balanskravet är ytterligare ett lagstadgat krav som kommunen måste uppfylla enligt kommunallagen. Det trädde i kraft år 2000 och utgör en undre gräns för vilket resultat som är tillåtet att budgetera och redovisa.

Balanskravet innebär i korthet att kommunen ska besluta om en budget där intäkterna överstiger kostnaderna. Om resultatet ändå är negativt i bokslutet är huvudprincipen att underskottet ska återställas med motsvarande överskott inom tre år och att kommunfullmäktige i en plan ska ange hur det ska ske. Det finns dock ett undantag från huvudprincipen. Kommunfullmäktige kan med hänvisning till synnerliga skäl besluta om att inte återställa hela eller delar av ett underskott. Kommunfullmäktige kan även anta en underbalanserad budget med hänvisning till synnerliga skäl. Det är viktigt att understryka att de synnerliga skälen måste vara förenliga med god ekonomisk hushållning.

Sedan 2013 finns ett lagkrav på att en så kallad balanskravsutredning ska upprättas för att räkna fram ett balanskravsresultat. Nedan redovisas en budgeterad balanskravsutredning inklusive RUR för Sunne under 2017 till 2019.

Kommunen redovisar ett budgeterat resultat under 2017 på 7,6 mkr, 2018 7,8mkr och 2019 7,8 mkr. Under alla tre åren finns ospecificerade sparbetning för att nå resultatkravet om 1%, som inte behandlats under budgetprocessen. Nästa steg i balanskravsutredningen utgörs av medel som förs till eller från resultatutjämningsreserven (RUR).

Sedan 2013 är det möjligt för kommuner att tillämpa RUR och under vissa förutsättningar föra medel mellan olika år. Tanken är att överskott ska kunna reserveras i RUR under finansiellt sett starka år, då skatteintäkterna ökar ordentligt, för att sedan användas för att täcka hela eller delar av underskottet under finansiellt sett svagare år, då skatteintäkterna minskar eller endast ökar måttligt. RUR ska därigenom bidra med att skapa stabilare planeringsförutsättningar för kommunerna. Den bakomliggande tanken är alltså att det rådande konjunkturläget inte ska påverka resurstilldelningen till verksamheterna i allt för hög utsträckning. Behovet av servicen som kommunen tillhandahåller minskar i regel inte i en lågkonjunktur, utan det kan snarare vara tvärtom för vissa delar av verksamheten. Dessutom framstår det inte som ändamålsenligt att behöva göra tillfälliga neddragningar i verksamheten som sedan måste byggas upp igen när lågkonjunkturen är över.

Budgeterad balanskravsutredning 2017 till 2019

Mkr	2017	2018	2019
Årets resultat	7,6	7,8	7,8
Reducering realisationsvinster	0	0	0
D:o undantagsmöjligheter	0	0	0
Orealiserade förluster i värdepapper	0	0	0
Återföring av orealiserade förluster i värdepapper	0	0	0
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	7,6	7,8	7,8
Reservering till resultatutjämningsreserv (RUR)	0	0	0
Disponering av resultatutjämningsreserv (RUR)	0	0	0
Balanskravsresultat	7,6	7,8	7,8

Sunne har beslutat att använda sig av RUR. I enlighet med de krav som ställs i kommunallagens 8:e kapitel innehåller de av kommunen framtagna riktlinjerna för god

ekonomisk hushållning även hanteringen av RUR. Enligt kommunfullmäktiges regler kan en reservering till RUR göras med högst det belopp, som motsvarar det lägsta av antingen den del av årets resultat eller den del av årets resultat efter balanskravsjusteringar, som överstiger 1 % av skatteintäkterna samt statsbidrag och utjämning. Det är i enlighet med den lägstanivå som fastslagits i lagstiftningen. Kommunen har också beslutat att resultatutjämningsreserven får uppgå till högst 10 % av skatteintäkter samt kommunalekonomisk utjämning och statsbidrag. Enligt kommunfullmäktiges riktlinjer får en disponering av reserven budgeteras i det fall prognosen av det årliga underliggande skatteunderlaget för riket under budgetarbetet understiger den genomsnittliga utvecklingen de senaste 10 åren.

Detta ger kommunen goda förutsättningar att vid behov genomföra ett omställningsarbete och/eller överbrygga en lågkonjunktur. I enlighet med riktlinjerna för RUR har kommunen beslutat att reservera den del av resultatet som överstiger 1 %. Detta innebär att det inte är möjligt att under planperioden reservera medel till RUR. I bokslut 2015 reserverades 1,1 mkr till RUR. Enligt tidigare modell har kommunen ”öronmärkt” medel i balansräkningen motsvarande 11,1 mkr som kan användas för pensionskostnader och 2,5 mkr för kostnader för integrationen. (*särskilda skäl*)

Balanskravet är i alla fall uppfyllt i budgeten, men det förutsätter att ospecificerade budgeterade besparingskrav på 33 mkr genomförs senast under 2019.

Budgeterad reservering eller disponering från RUR

	2017	2018	2019
Ingående värde (mkr)	1,1	1,1	1,1
Reservering till RUR (mkr)	0,0	0,0	0,0
Disponering av RUR (mkr)	0,0	0,0	0,0
Utgående värde (mkr)	1,1	1,1	1,1
Utgående värde (% av skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning och statsbidrag)	0,1	0,1	0,1

- Uppskattat ingående värde

Kommunen räknar med ett ingående värde under 2017 för resultatutjämningsreserven på 1,1 mkr. Under budgetperioden räknar inte kommunen med att kunna reservera ytterligare medel till RUR.

Föreslagen budget:

Budgetbeslutet för den ekonomiska styrningen under året framgår av följande punkter:

1. Årets resultat uppgår till 7 609 tkr år 2017, 7 752 tkr år 2018 och 7 792 tkr år 2019
2. Skattesatsen fastställs till 22,15kr/skkr år 2017
3. Finansiering av investeringar:
61 % självfinansieringsgrad över planeringsperioden 2017-2019
Soliditeten inkl. ansvarsförbindelsen ska vara 16 % för 2017
(Soliditeten ska vara 53 % för 2017)

Verksamhetsmålen ska utgå från kommunstrategin och de prioriterade områden är:

Livskvalitet

Hållbar kommun

Livslångt lärande

Näringsliv och arbete

God ekonomisk hushållning anses uppnått när alla finansilla mål och 10 av 14 övergripande verksamhetsmål är uppnådda.

4. Kommunstyrelsen, valnämnden och kommunrevisionen tilldelas följande ekonomiska ramar för år 2017 : (Överförmyndarnämndens ram ingår i verksamhetsområde Individstöd och uppgår till: 1 704 tkr)

Verksamhetsområde	Budgetbelopp år 2017, tkr
Kommunchef	30 286
Verksamhetsstöd och kommunikation	38 894
Teknik och kost	19 215
Barns lärande	188 045
Ungdomar och vuxnas lärande	120 491
Individstöd	114 016
Vård och omsorg	192 200
Samhällsbyggnad och säkerhet	48 186
Valnämnden	10
Kommunrevisionen	693
Sparkrav	-5 000
Verksamheternas nettokostnader	747 036

5. För åren 2018 och 2019 tilldelas nämnderna/verksamheterna preliminära planeringsramar enligt specifikation som framgår av resultaträkningen i budgetdokumentet. I detta belopp ingår ett sparbetning om minst 16 770 tkr för 2018

och 32 530 tkr för år 2019. Dessa belopp är utgångspunkten inför budgetarbetet 2018 som ska göras i dialog där behov och demografiska förutsättningar för olika målgrupper ska tas fram som underlag i prioriteringsarbetet

6. Kommunfullmäktige godkänner att en checkkredit om 80 mkr kopplas till koncernkontot i Fryksdalens Sparbank, fördelat på 70 mkr för Sunne kommun och 10 mkr för Sunne Bostads AB.
7. Kommunstyrelsen får ta upp lån inom en total ram på 115 mkr under 2017 varav 15 mkr är nyupplåning.
8. Sunne kommun tecknar borgen för Sunne Bostads AB:s låneförpliktelser upp till ett totalt högsta lånebelopp om 250 mkr. En marknadsmässig borgensavgift ska tas ut av bolaget. Kommunstyrelsen får löpande fastställa avgiftens storlek inom borgensramen, för närvarande 0,5 %
9. Inom investeringsbudgeten gäller anslagsbindningen per projekt. För nedanstående investeringsprojekt krävs särskilt beslut av kommunfullmäktige innan de påbörjas:
 - Utökning maskinhallyta Södra Viken
 - Utbyggnad ParkvillanÖvriga investeringsprojekt beslutas av kommunstyrelsen. Förutom utredningar, inventarier och It/digitalisering som får tas i anspråk direkt. (Enligt investeringslistan, 70,5 mkr)
10. Partistödet för 2017 utbetalas i förskott i januari enligt regler för kommunalt partistöd, antagna av kommunfullmäktige 2014-09-29, § 98. Respektive parti ska lämna in redovisning av hur partistödet använts under 2016 senast under juni 2017.
11. Inkommet medborgarförslag om att del ut gratis broddar till pensionärer avslås.
12. Miljöpartiet har lämnat en motion om cykelplan för Sunne kommun som var hänskjuten till budgetberedningen. Medel till cykelplan avslås men cykelplan tas fram inom befintlig budget.
13. Kommunchefen får i uppdrag att tillsammans med verksamhetscheferna och ekonomerna göra ytterligare förändringar inom den utökade ramen för 2017-2019 för att skapa en budget i balans inom den beslutade 1% ramen.

RESULTATBUDGET

Kommunfullmäktige

2016-06-20

T k r

	BOKSLUT	BUDGET	PROGNOS	BUDGET	PLAN	PLAN
	2015	2016	2016	2017	2018	2019
Kommunchef	-28 376	-28 749	-28 352	-30 286	-31 501	-32 701
Verksamh stöd och kom.	-35 164	-38 956	-38 856	-38 894	-39 671	-40 465
Teknik o Kost	-15 933	-18 765	-19 160	-19 215	-19 599	-19 991
Barns Lärande	-170 407	-178 077	-178 077	-188 045	-190 939	-194 758
Ungdomar o vuxnas lärande	-113 819	-117 402	-119 652	-120 491	-122 091	-125 359
Individstöd	-103 333	-114 911	-115 292	-114 016	-116 297	-118 623
Vård och Omsorg	-180 447	-184 344	-186 644	-192 200	-196 794	-201 480
Samhällsbyggnad och säkerhet	-45 800	-49 302	-49 302	-48 186	-49 149	-50 132
Kommunrevision	-579	-687	-687	-693	-707	-721
Valnämnden	0	-10	-10	-10	-250	-255
<i>Sparbeting</i>				<i>5 000</i>	<i>16 770</i>	<i>32 530</i>
Verksamheternas nettokostnader	-693 858	-731 203	-736 032	-747 036	-750 228	-751 955
Interndeb pensioner mm	30 888	23 491	23 491	25 000	25 000	25 000
Pensionsutbetalningar (inkl ind del)	-50 164	-47 460	-47 460	-48 295	-49 789	-50 500
Förändr pensionsskuld	3 732	350	650	0	0	0
Avsättningar	0	0	0	0	0	0
Kalkylerade kapitalkostnader	46 232	47 320	47 320	47 000	47 500	47 000
Avskrivningar	-35 563	-35 150	-35 150	-35 500	-37 000	-38 000
VERKSAMHETENS NETTO	-698 733	-742 652	-747 181	-758 831	-764 517	-768 455
Skatteintäkter	510 624	527 576	527 576	535 896	539 372	545 453
Slutavräkning, skatt mm	-445	-3 872	-1 200			
Generella statsbidrag	198 668	206 669	206 669	211 594	218 327	219 728
Extra bidrag för välfärdstjänster		30 488	30 488	21 900	17 520	14 016
Finansiella intäkter	1 224	1 065	1 065	1 050	1 050	1 050
Finansiella kostnader	-1 833	-4 000	-2 500	-4 000	-4 000	-4 000
RESULTAT EFTER SKATTE- INTÄKTER O FINANSNETTO	9 505	15 273	14 916	7 609	7 752	7 792
Extraordinära intäkter						
Extraordinära kostnader						
FÖRÄNDRING AV EGET KAPITAL	9 505	15 273	14 916	7 609	7 752	7 792
N y c k e l t a l						
<i>Verksamhetens nettokostnad/ skatteintäkter mm</i>	98,6%	97,6%	97,9%	99%	98,6%	98,6%
<i>Verksamhetens nettokostnad (exkl avskrivningar)/skatteintäkter mm</i>	93,6%	96,9%	97,1%	96,8%	96,0%	95,5%
<i>Resultat före eo-poster/ Skatteintäkter mm</i>	1,3%	2,0%	2,0%	1,0%	1,0%	1,0%
<i>Årets resultat/ Skatteintäkter mm</i>	1,3%	2,1%	2,0%	1,0%	1,0%	1,0%
<i>Finansnetto</i>	-609	-2 935	-1 435	-2 950	-2 950	-2 950
<i>"Beräknat reinvesteringsutrymme"</i>	45 068	50 423	50 066	43 109	44 752	45 792
<i>Summa skatt o generella bidrag (tkr)</i>	708 847	730 372	733 044	769 390	775 219	779 197

BALANSBUDGET
Kommunfullmäktige
2016-06-20

Tkr	BOKSLUT 2015	BUDGET 2016	PROGNOS 2016	BUDGET 2017	PLAN 2018	PLAN 2019
TILLGÅNGAR						
Anläggningstillgångar	513 068	559 462	562 410	597 401	630 701	630 539
Omsättningstillgångar	125 100	61 482	83 023	66 641	66 093	69 046
SUMMA TILLGÅNGAR	638 167	620 943	645 433	664 042	696 794	699 585
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER						
Eget kapital	327 024	342 297	341 940	349 549	357 301	365 093
<i>därav årets förändring</i>	<i>9 505</i>	<i>15 273</i>	<i>14 916</i>	<i>7 609</i>	<i>7 752</i>	<i>7 792</i>
Avsättningar för pensioner mm	20 039	25 113	19 389	19 389	19 389	19 389
Långfristiga skulder	107 000	112 000	100 000	111 000	136 000	131 000
Kortfristiga skulder	184 104	141 533	184 104	184 104	184 104	184 104
Summa skulder	291 104	253 533	284 104	295 104	320 104	315 104
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	638 167	620 943	645 433	664 042	696 794	699 586
Ansvarsförbindelse:						
<i>Pensionsförmåner intjänade tom 1997</i>	<i>264 241</i>	<i>300 608</i>	<i>246 285</i>	<i>245 415</i>	<i>246 035</i>	<i>247 029</i>
<i>Borgensåtaganden</i>	<i>222 540</i>	<i>225 000</i>	<i>225 000</i>	<i>255 000</i>	<i>255 000</i>	<i>255 000</i>
Nyckeltal						
<i>*Rörelsekapital, tkr</i>	<i>-59 004</i>	<i>-80 052</i>	<i>-101 080</i>	<i>-117 462</i>	<i>-118 010</i>	<i>-115 057</i>
<i>*Anläggningsskapital, tkr</i>	<i>406 068</i>	<i>447 462</i>	<i>462 410</i>	<i>486 401</i>	<i>494 701</i>	<i>499 539</i>
<i>*Soliditet</i>	<i>51%</i>	<i>55%</i>	<i>53%</i>	<i>53%</i>	<i>51%</i>	<i>52%</i>
<i>*Soliditet inkl. ansvarsförbindelse</i>	<i>10%</i>	<i>7%</i>	<i>15%</i>	<i>16%</i>	<i>16%</i>	<i>17%</i>
<i>*Balanslikviditet</i>	<i>0,68</i>	<i>0,43</i>	<i>0,45</i>	<i>0,36</i>	<i>0,36</i>	<i>0,38</i>
<i>*Låneskuld per invånare, kr</i>	<i>8101</i>	<i>8605</i>	<i>7636</i>	<i>8476</i>	<i>10445</i>	<i>10119</i>
<i>*Låneskuld per invånare, riksmedelvärde</i>						
<i>*Kassalikviditet exkl semesterlöneskuld</i>	<i>90%</i>	<i>64%</i>	<i>60%</i>	<i>49%</i>	<i>49%</i>	<i>51%</i>
<i>*Rörelsekapital exkl semesterlöneskuld, tkr</i>	<i>-12 404</i>	<i>-34 997</i>	<i>-54 880</i>	<i>-70 338</i>	<i>-69 944</i>	<i>-66 030</i>
<i>*Pensionsskuld och -förpliktelser, tkr</i>	<i>284 280</i>	<i>325 721</i>	<i>265 674</i>	<i>264 804</i>	<i>265 424</i>	<i>266 418</i>

KASSAFLÖDESPLAN

Kommunfullmäktige

2016-06-20

Tkr	BOKSLUT	BUDGET	PROGNOS	BUDGET	PLAN	PLAN
	2015	2016	2016	2017	2018	2019
Den löpande verksamheten						
Resultat efter finansiella poster	9 505	15 273	14 916	7 609	7 752	7 792
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet	-2 058	0				
Avskrivningar	35 563	35 150	35 563	35 500	37 000	38 000
Avsättningar till pensionsskuld mm	-5 074	-350	-650			
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring av rörelsekapital	37 936	50 073	49 829	43 109	44 752	45 792
Kassaflöde från förändringar i rörelsekapitalet	40 015	0	0	0	0	0
I Kassaflöde från den löpande verksamheten	77 951	50 073	49 829	43 109	44 752	45 792
Investeringsverksamheten						
II Kassaflöde från investeringsverksamheten	-30 624	-84 905	-84 905	-70 491	-70 300	-37 838
Finansieringsverksamheten						
Utlåning	-1 774	0	0	0	0	0
Upplåning	0	5 000	-7 000	11 000	25 000	-5 000
III Kassaflöde från finansieringsverksamheten	-1 774	5 000	-7 000	11 000	25 000	-5 000
Förändring av likvida medel (I+II+III)	45 553	-29 832	-42 076	-16 382	-548	2 954
<i>Likvida medel vid årets början</i>	<i>13 919</i>	<i>59 472</i>	<i>59 472</i>	<i>17 396</i>	<i>1 014</i>	<i>466</i>
<i>Likvida medel vid årets slut</i>	<i>59 472</i>	<i>29 640</i>	<i>17 396</i>	<i>1 014</i>	<i>466</i>	<i>3 420</i>

Investeringsbudget 2017-2021

Kommunfullmäktige 2016-06-20

Investeringsprojekt	Budget 2017	Budget 2018	Budget 2019	Budget 2020	Budget 2021
Utredningar, förstudier, förprojekteringar	4 400	7 700	6 000	5 000	5 000
Utredning av Lerälven-Fryken, säkring ras och skred		750	1 000	1 000	1 000
Utredningar samhällsplanering och planläggning		1 000	1 000	1 000	1 000
Förstudie Hagen	100	200			
Skäggeberg, idrottshall (förprojektering 2017, byggstart 2018)		100			
Förprojektering, IN till SG/Södra Viken	200				
Förprojektering lokalöversyn SG/ebroby/Ideum (förprojektering 2017, byggstart 2018)	100				
Brandstation (förprojektering 2017, byggstart 2019)		200			
Stödboende Missbruk/psykiatri projektering		250			
Norra bro 2025	1 000	2 000	2 000	2 000	2 000
Stall, Gylleby (förprojektering 2017, byggstart 2018)		200			
Utredningspengar	0	1 000	1 000	1 000	1 000
Sanering - giftfri skola					
Investeringsanslag exploateringsverksamhet	3 000	2 000	1 000		
Gator, vägar, broar och infrastruktur, nya projekt	8 250	19 500	2 000	2 000	2 000
Mindre rondell Järnvägsg/Magasinsgatan					
Bro över Frykensundet		12 500			
Offentlig toalett		1 500			
Säkring av Strandvägen ras och skred mot Fryken		3 500			
Medfinansiering Trafikverket/Infrastruktur	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000
Medfinansiering Fryksdalsbanan	6 250				
Fastigheter, nya eller ombyggnader	36 500	16 800	4 000	41 500	1 500
Uppgradering ventilation, styr och reglersystem		3 500	1 500	1 500	1 500
Nytt Hagen				40 000	
Kontaktcenter/kommunhus		2 500	2 500		
Tillagningskök Fryxellska		4 000			
Utbyggnad Parkvillan	3 000				
Hiss och trapphus Kvarngatan 6 (budgetalt 2,5 mkr)		5 700			
Förskola Torvnäs	29 000				
Utökning av maskinhallyta, SG/Södra Viken	4 000				
Elevhälsan, lokaler i skolbyggnader	500	500			
Arenaområdet, löparbanor och förråd 2017		600			
Gator, vägar, broar och infrastruktur, löpande kostnader	3 500	4 400	5 100	5 100	5 100
Gator, vägar och va-ledningar	2 000	2 400	2 400	2 400	2 400
Gatubeläggningar	1 500	2 000	2 700	2 700	2 700
Fastigheter, löpande kostnader	5 275	5 275	5 275	5 275	5 275
Energiinvesteringar	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000
Underhåll fastigheter	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Fastigheter takbyte	1 800	1 800	1 800	1 800	1 800
Renovering Särskilda boenden Hagen Brogården Salla, Sjövik	225	225	225	225	225
Renovering gruppboenden, LSS	250	250	250	250	250
El	1 635	1 300	1 300	1 300	1 300
Gatljus (3 000 ljuskällor på 10 år)	900	900	900	900	900
Kicksilverutbyte utebelysning fastighet	335				
Larm och passer	400	400	400	400	400
Styr och regler					
GIS Kartsystem (geodata)	300	0	0	0	0
	300				
Finansiella investeringar	2 948	0	0	0	0
Medlemsinsats Kommuninvest	2 948				
Inventarier	4 000	4 300	4 900	4 300	4 300
Digitalisering It mm	1 583	1 775	2 013	700	700
Bredbandsutbygg, del 2 (Bäckalund, V Ämtervik, Finnsjön)	513	1 025	513		
Nätutbyggnad IT-planen, utbyte servrar	770	500	1 500	700	700
Digital signering, datasystem Appva VoO	100	100			
Trådlösa nätverk Särskilda boenden		?	?		
Digitalisering av SäBo bl a Nattnrid och "hotellås"	150	150			
Digitalisering gruppboenden LSS	50				

Vatten och avloppsverksamhet	1 700	5 750	5 250	9 250	9 250
Va-Bäckalund	250				
Strategisk VA-plan	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Nödvattenförsörjning		500			
Utredning Öjerviks vattenverk	200				
Vattenverk/reningsverk		2 000	2 000	2 000	2 000
Nyinvestering Öjerviks vattenverk		2 000	2 000	6 000	6 000
Larmöverföring och kommunikation VA	250	250	250	250	250
Renhållning	400	1 500	1 000	1 000	0
Ny sorteringsbyggnad inkl. personalrum, miljö-station Holmby	400				
El och värmeprod. Holmby (tidigare uppgradering biogasp)		500			
Nytt insamling system matavfall		1 000	1 000	1 000	
Summa	70 491	70 300	37 838	75 425	34 425
Varav nya äskanden					
Varav finansierat av avgiftskollektivet (va , renhållning)	2 100	6 750	6 250	10 250	9 250
Varav finansierat av skattekollektivet	68 391	63 550	31 588	65 175	25 175
Varav inventarier	1 583	1 775	2 013	700	700
Kontrollrad	70 491	70 300	37 838	75 425	34 425

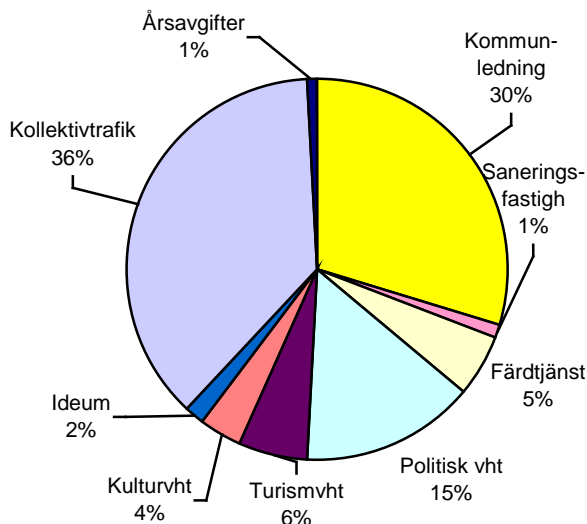
VERKSAMHETSOMRÅDE Kommunchef

Kommunchef: Berit Westergren

Ekonomiskt sammandrag Belopp i tkr	VERKSAMHETSPLAN 2017, 2018-2019				
	Budget 2016	Prognos 2016	Budget 2017	Plan 2018	Plan 2019
Driftredovisning					
Summa intäkter	-100	-1 184	- 100	-100	-100
• Personalkostnader	10 624	10 799	10 892	11 109	11 332
• Övriga kostnader	18 225	18 737	19 494	20 492	21 469
Summa kostnader	28 749	28 352	30 386	31 601	32 801
NETTOKOSTNAD	28 749	28 352	30 286	31 501	32 701
Ram enl. KF/budget	28 749	28 749	30 286	31 501	32 701
Avvikelse mot ram/budget	0	397	0	0	0
Nettokostnad fördelad per verksamhet					
Kommunledning	8 570	8 570	8 932	9 065	9 200
Politisk verksamhet	4 241	4 416	4 438	4 504	4 571
Övriga årsavgifter	250	250	250	250	250
Saneringsfastigheter	173	942	308	308	308
Konsumentrådgivning	320	320	320	320	320
Turismverksamhet	1 750	653	1 725	1 700	1 700
Kulturverksamhet	600	600	1 100	1 100	1 100
Färdtjänst	1 614	1 514	1 614	1 646	1 679
Ideum, lokalunderskott	517	517	474	500	500
Kollektivtrafik	10 714	10 570	11 125	12 108	13 073
NETTOKOSTNAD	28 749	28 352	30 286	31 501	32 701

Investeringsredovisning	Nettoinvestering				
	Budget 2016	Prognos 2016	Budget 2017	Plan 2018	Plan 2019
Medfinansiering Fryksdalsbanan	6 250	6 250	6 250	0	0
Utredningspengar	1 000	1 000	0	1 000	1 000
Medlemsinsats Kommuninvest			2 948	0	0
Bredbandsutbyggnad	0	0	513	1 025	513
Inventarier för alla vht Fördelas av Kommunledningsgrupp	0	0	4 000	4 300	4 900
SUMMA	7 250	7 250	13 711	6 325	6 413
Ram enl. Plan	7 250	7 250	13 711	6 325	6 413
Avvikelse	0	0	0	0	0

Fördelning av verksamhetsområde , budget 2017

Här redovisas personalkostnader för kommunledningen, dvs kommunchef och den gemensamma förvaltningens sju verksamhetschefer. Politiska verksamheten består av kommunfullmäktige, kommunstyrelsen inklusive de tre utskotten. Den största enskilda posten inom verksamhetsområdet är ägarbidraget till Värmlandstrafik (kollektivtrafiken) som år 2017 budgeteras till 11,1 mkr (inkl kompletteringstrafik). Värmlandstrafik har även uppdrag att handlägga Färdtjänsten som budgeteras till 1,7 mkr.

I budgetförslaget ingår

Bidrag till Västana Teater 0,5 mkr
 Bidrag Rottneros Park Trädgård 0,5 mkr
 Bidrag till Stift Selma Lagerlöfs litt.pris 0,1 mkr

Verksamhetsmål

Verksamhetsmålen utgår från Kommunstrategin och de indikatorer som Kommunfullmäktige antar för att mäta god ekonomisk hushållning.

Verksamhetsmål		Målvärde				
Kvantitativa mål	Indikator/mätmetod	Nuläge	Budget 2016	Budget 2017	Plan 2018	Plan 2019
Näringsliv och arbete						
Väg-, tåg , flyg och fibernät förbättras	Antal avgångar på Fryksdalsbanan Sunne-Karlstad, Karlstad- Sunne må-fred med restid ≤ 50 min	6 avgångar	Lika eller fler än föregående år	Lika eller fler än föregående år	Lika eller fler än föregående år	Lika eller fler än föregående år

Tillgänglighet

Verksamhetens tillgänglighet är uppdelad i fyra delområden:

- fysisk miljö
- information/kommunikation
- kommunen som arbetsgivare
- upphandling

Tillgänglighet ska beaktas i kommunens samtliga verksamheter genom konkreta handlingsplaner som följs upp och uppdateras varje år.

Verksamhetsförändringar

- Turistbyråverksamhet
- Samordnad fastighetförvaltning
- Organisationsförändring

Turistbyråverksamheten bedrivs under 2016 av Grönklittsgruppen AB med finansiering från Sunne

kommun. Under 2016 kommer näringslivsenheten att ta fram ett förslag på en framtida turismverksamhet som skall gälla från och med 1 januari 2017.

Verksamheten Teknik och kost utreder under 2016 hur en framtida samlad fastighetsorganisation skall se ut och den kommer att verkställas 2017. En första utvärdering av den nya politiska och förvaltningsorganisationen ska ske efter 2 år, dvs under år 2017 och några förändringar kan behövas av nuvarande organisation.

Avyttring av fastigheter:

Rottneros fd skola 597 tkr
 Älvgatan 27 (Dahlqvist) 172 tkr
 Fd Arbetscentralen 140 tkr

Partistödet för 2017 ska utbetalas i förskott i januari enligt regler för kommunalt partistöd, KF § 98 2014-09-29. Respektive parti ska lämna in redovisning av hur partistödet använts senast i juni 2017.

Arvoden för förtroendevalda har räknats upp med 2 % med utgångspunkt från riksdagsarvoden.

Konsekvensbeskrivning av ramar 2018-2019

Ur ekonomisk synpunkt pekar det åt att en fortsatt effektivisering av olika verksamhetsstöd blir nödvändig att genomföra. Frikopplat från budgetprocessen bör kartläggning av olika samverkansformer såväl inom kommunen som mellan kommuner i samverkansområdet genomföras. Det är viktigt att frågan om samverkan mellan till exempel grannkommuner förankras politiskt innan projekt startas.

Överenskommelse om storleken på ägarbidraget till Värmlandstrafik gäller för 2017. Ny överenskommelse för åren 2018-2019 skall träffas under hösten 2017.

ARVODEN, kronor

Kommunfullmäktige

2016-06-20

Årsarvoden månadsbelopp enligt §2	2017	2016	2015
Kommunstyrelsens ordförande	50 915	49 775	48 800
Kommunstyrelse, 2:e vice ordförande	20 365	19 910	19 520

Begränsade årsarvoden enligt §3, månadsbelopp

Ordförande, bildningsutskottet	10 185	9 955	9 760
Ordförande, socialutskottet	10 185	9 955	9 760
Miljö- och bygglovsnämndens ordförande	10 185	9 955	9 760

Begränsade årsarvoden, årsbelopp	2017	2016	2015
Kommunfullmäktige, ordförande (4,5% av KS ordf)	27 495	26 879	26 352
Kommunfullmäktiges presidium	9 625	9 435	9 250
Fullmäktigeberedning, ordförande (3,5% av KS ordf)	21 385	20 905	20 495
Revisor, ordförande	20 400	20 000	
Revisor, vice ordförande	10 200	10 000	
Revisor, ledamot	5 100	5 000	
Arvode förtroendevald revisor *)	5 100	5 000	
<i>Revisor, sammankallande</i>			9 250
Allmänna utskottet, ledamot	10 405	10 200	10 000
Överförmyndarnämndens ordförande	27 495	26 879	26 352
Bildningsutskottet, ledamot	10 405	10 200	10 000
Socialutskottet, ledamot	10 405	10 200	10 000
Miljö- och bygglovsnämnden, 2:e vice ordf	10 405	10 200	10 000
Valnämnden, ordförande (valår)	12 985	12 695	12 445
Sunne Bostads AB, ordförande *)	51 360	50 350	49 360
Sunne Turism AB, ordförande *)	0	50 350	49 360
Rottneros Park Trädgård AB *)	38 250	37 500	37 500
Sundsbergstiftelsen, ordförande *)	12 985	12 695	12 445
Kontrollsumma	284 002	328 486	292 808

Arvode för sammanträden mm	2017	2016	2015
Grundarvoden, per sammanträde	143	140	138
Timarvode	143	140	138
Fullmäktige arvode, per sammanträde (inkl gruppmöten)	714	700	686
Förlorad arbetsinkomst, max/dygn	1 720	1 687	1 654
Resersättning 29 kr/mil			

*) Utbetalas och bekostas av resp organisation

Kommunalt partistöd 2015-2018
(KomL 2:9- 2:12)

0

Av den anslagsram som kommunfulläktige bestämmer används 30% till grundstöd och 70% till mandatstöd.

Bidragskonstruktion:

		2011-2014	Budget 2017 2015-2018
Totalram:		410 000	450 000
1.Grundstöd 30%		122 500	135 000
Partier	7 st	17 500	19 285
2. Mandatstöd 70%		287 500	315 000
Per mandat	41 st	7 013	7 680

2015-2018

Beräkning enligt nytt stöd och nuvarande mandatfördelning

	Mandat	Grundstöd	Mandatstöd	Summa
<i>Socialdemokraterna</i>	12	16 875	92 160	109 035
<i>Centerpartiet</i>	9	16 875	69 120	85 995
<i>Moderaterna</i>	6	16 875	46 080	62 955
<i>Hela Sunne</i>	5	16 875	38 400	55 275
<i>Sverigedemokraterna</i>	4	16 875	30 720	47 595
<i>Folkpartiet</i>	2	16 875	15 360	32 235
<i>Miljöpartiet</i>	2	16 875	15 360	32 235
<i>Vänsterpartiet</i>	1	16 875	7 680	24 555
SUMMA	41	135 000	314 880	449 880

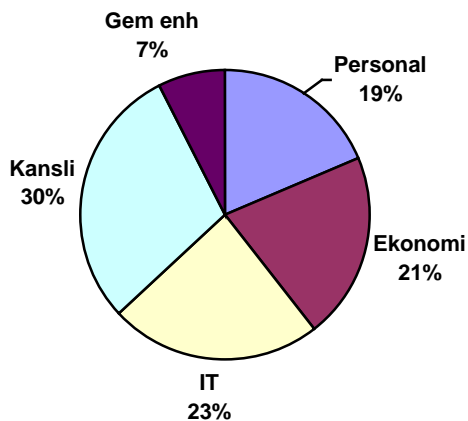
VERKSAMHETSOMRÅDE Verksamhetsstöd och kommunikation

Förvaltningschef: Cathrine Larsson

Ekonomiskt sammandrag Belopp i tkr	VERKSAMHETSPLAN 2017, 2018-2019				
	Budget 2016	Prognos 2016	Budget 2017	Plan 2018	Plan 2019
Driftredovisning					
Summa intäkter	-10 855	-10 855	-10 855	-10 855	-10 855
• Personalkostnader	23 443	23 443	24 112	24 594	25 086
• Övriga kostnader	26 368	26 368	25 637	25 932	26 234
Summa kostnader	49 811	49 811	49 749	50 526	51 320
NETTOKOSTNAD	38 956	38 956	38 894	39 671	40 465
Ram enl. KF/budget	38 956	38 956	38 894	39 671	40 465
Avvikelse mot ram/budget	0	0	0	0	0
Nettokostnad fördelad per verksamhet					
Gemensam enh.	2 830	2 830	2 853	2 910	2 968
Personalenhet	7 152	7 152	7 226	7 370	7 518
Ekonomienhet	7 950	7 950	8 132	8 295	8 461
IT-enhet	8 917	8 917	8 800	8 976	9 155
Kanslienhet	11 307	11 307	11 883	12 120	12 363
Extra bidrag för flyktingsituation	800	800	0	0	0
NETTOKOSTNAD	38 956	38 956	38 894	39 671	40 465

Investeringsredovisning	Nettoinvestering				
	Budget 2016	Prognos 2016	Budget 2017	Plan 2018	Plan 2019
IT-plan	858	964	770	500	1 500
Uppföljningssystem inköp	0	0	?		
Uppgrad. Ekonomisystem	100	100			
SUMMA	958	1064	770	500	1 500
Ram enl. Plan	958	958	770	500	1 500
Avvikelse	0	-106	0	0	0

Fördelning av verksamhetsområde, budget 2017

Verksamhet

Verksamheten har uppdrag att vara ett stöd till alla verksamheter, att samordna och utveckla förvaltningens styrdokument samt vara ett stöd till kommunchef och verksamheterna i den politiska processen.

Inom verksamheten ligger enheterna, personal, ekonomi, IT samt kansli.

Verksamheten svarar även för att kommunikationen fungerar såväl internt som externt.

Verksamhetskrav

Ökad digitalisering kräver andra arbetssätt och dialogen med medborgarna via sociala medier kommer att innebära nya tjänster.

Kraven på tillgänglighet, effektivitet och medskapande ökar. Det gör att kommunens service behöver förnyas.

För att den nya organisationen ska fungera effektivt och enligt de formulerade uppdragen krävs att utvecklingsarbetet fortsätter kontinuerligt.

I takt med stora rekryteringsbehov ställs krav på ökat stöd från verksamhetsstöd och kommunikation till övriga verksamheter.

Verksamhetsförändringar

För att verksamheten ska klara de nya krav som ställs behövs utökning av tjänster bl.a. en tjänst som webbredaktör. Nuvarande organisation har inte kapacitet att hålla den nya hemsidan uppdaterad. Budgetramen tillåter endast löneökningar på 2,5 %. För att öka servicen och tillgängligheten undersöks möjligheten att skapa ett kontaktcenter i kommunhuset, där enkla frågor kan besvaras. Detta innebär en lättnad för alla övriga verksamheter i organisationen.

Konsekvensbeskrivning av ramar 2018-2019

En långsiktig plan på vilket stöd organisationen behöver i framtiden, behöver upprättas. I jämförelser med andra kommuner har verksamheten låg personaltäthet, vilket gör att stödet till organisationen är begränsat.

Verksamhetsmål		Målvärde				
Kvantitativa mål	Indikator/mätmetod	Nuläge	Budget 2016	Budget 2017	Plan 2018	Plan 2019
Livskvalitet						
Öka jämställdhet och mångfald i kommunen	Genomsnittlig sysselsättningsgrad i procent	93,6	≥ 92,8	≥ 93,6	≥ 93,6	≥ 93,6
	Friskhetstal kommunanställda i procent	95,1	≥ 94,4	≥ 95,1	≥ 95,1	≥ 95,1
	Löneskillnad mellan män och kvinnor i procent	9,5	≤ 7,7	≤ 7,7	≤ 7,7	≤ 7,7
Näringsliv och arbete						
Fibernätet förbättras	Fastigheter med tillgång till fiber i procent	89	92	97	98	98
Hållbar kommun						
Öka kvaliteten på bemötandet	Andel som upplever ett gott bemötande i procent, KKiK	84	-	≥ 94	100	100
Öka kommunens tillgänglighet	Andel som tar kontakt via telefon får ett direkt svar i procent, KKiK	43		≥ 46	≥ 46	≥ 46

Utifrån de övergripande målen har varje enhet upprättat sina specifika mål.

Tillgänglighet

Arbetet fortsätter med de upprättade handlingsplaner som utgår från den övergripande tillgänglighetsplanen

Nyckeltal (tusentalskronor)

	2015	2016	2017	2018	2019
Hemsändningsbidrag kr/sändning	200	200	200	200	200
Internt pris för support och anslutning till kommunens nätverk, pris per dator, i-pad	1 900	1 900	1 900	1 900	1 900

VERKSAMHETSOMRÅDE Teknik och kost

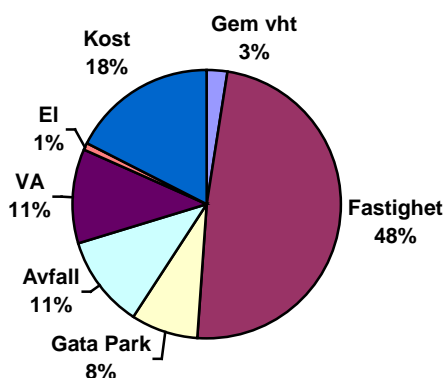
Verksamhetschef: Rickard Casselbrant

Ekonomiskt sammandrag Belopp i tkr	VERKSAMHETSPLAN 2017, 2018-2019				
	Budget 2016	Prognos 2016	Budget 2017	Plan 2018	Plan 2019
Driftredovisning					
Summa intäkter	-192 408	-193 115	-194 853	-198 750	-202 725
• Personalkostnader	46 773	46 773	47 708	48 662	49 635
• Övriga kostnader	164 400	165 502	166 360	169 687	173 081
Summa kostnader	211 173	212 275	214 068	218 349	222 716
NETTOKOSTNAD	18 765	19 160	19 215	19 599	19 991
Ram enl. KF/budget	18 765	18 765	19 215	19 599	19 991
Avvikelse mot ram/budget	0	-395	0	0	0
Nettokostnad fördelad per verksamhet					
Teknisk Service	7 478	7 521	7 426	7 575	7 727
Fastighet och Anläggning	-13 505	-13 505	-13 627	-13 899	-14 177
Gata och Park	20 588	20 588	21 173	21 597	22 029
Vatten och Avlopp	-645	-645	-651	-664	-677
Avfall och Återvinning	-645	-645	-651	-664	-677
Ei	6 309	6 661	6 366	6 493	6 623
Kost	-815	-815	-822	-839	-856
NETTOKOSTNAD	18 765	19 160	19 215	19 599	19 991

Investeringsredovisning	Nettoinvestering				
	Budget 2016	Prognos 2016	Budget 2017	Plan 2018	Plan 2019
Utredning av Lerälven-Fryken säkring ras o skred				750	1 000
Utredning Samhällsplanering och planläggning				1 000	1 000
Förstudie Hagen			100	200	
Förprojektering, IN till SG/ S:a Viken			200		
Förprojektering lokalöversyn SG/Broby/Ideum (förprojektering 2017 byggstart 2018)			100		
Stödboende Missbruk/psykiatri projektering				250	
Investeringsanslag exploatering verksamhet			3 000	2 000	1 000
Bro över Frykensundet				12 500	
Offentlig toalett				1 500	
Säkring av Strandväg ras o skred Fryken				3 500	
Medfinansiering Trafikverket/Infrastruktur			2 000	2 000	2 000
Uppgradering ventilation, styr och regler				3 500	1 500
Tillagningskök Fryxellska				4 000	
Utbyggnad Parkvillan			3 000		
Hiss och trapphus, Kvarngatan 6				5 700	
Förskola Torvnäs			29 000		
Utökning av maskinhallsyta, SG/Södra Viken			4 000		
Elevhälsan, lokaler i skolbyggnader			500	500	
Gator vägar och va-ledningar			2 000	2 400	2 400
Gatubeläggningar			1 500	2 000	2 700
Energiinvesteringar			2 000	2 000	2 000
Underhåll Fastigheter			1 000	1 000	1 000
Fastigheter Takbyte			1 800	1 800	1 800
Renovering särskilda boenden Hagen, Brogården, Salla och Sjövik			225	225	225
Renovering gruppboenden LSS			250	250	250
Gatljus (3000 ljuskällor på 10år)			900	900	900
Kvicksilverutbyte ute belysning			335		
Larm och passer			400	400	400
GIS Kartsystem (geo data)			300		
Va Bäckalund			250		
Strategisk Va-plan			1 000	1 000	1 000
Nödvattenförsörjning				500	
Utredning Öjerviks vattenverk			200		
Vattenverk / reningsverk				2 000	2 000
Ny investering Öjerviks Vattenverk				2 000	2 000
Larmöverföring och kommunikation VA			250	250	250
Ny Sorterings byggnad inkl. personalrum, miljöstation Holmby			400		
Ei och värmeprod. Holmby				500	
Nytt Insamling system matavfall				1 000	1000
SUMMA	28 125	28 125	54 710	55 625	24 425
Ram enl. Plan	28 125	28 125	54 710	55 625	24 425
Avvikelse	0	0	0	0	0

Total inventariepott för alla verksamheter om 4 mkr under kommunchefen. Kommunledningsgruppen prioriterar.

Fördelning av verksamhetsområde, budget 2017

park, avfall, kost, el och teknisk service. Teknik och kost omsätter 200 miljoner kr och sysselsätter ca 100 personer. Verksamheten bistår med service och infrastruktur både till medborgare och som en intern leverantör inom kommunen av bl.a. kost, tjänster och lokaler.

Verksamhetsidé-/mål

För att verksamhetsmål ska bli framgångsrika är det viktigt att de är förankrade i den enhet som ska genomföra målen. Verksamheten genomför därför ett arbete där medarbetarna tillsammans sammanställer förslag på mål som kan antas under hösten 2016.

Verksamhet

Verksamheten för teknik och kost består av sju enheter fastighet och anläggning, VA, gata och

Verksamhetsmål		Målvärde				
Kvantitativa mål	Indikator/mätmetod	Nuläge	Budget 2016	Mål 2017	Mål 2018	Mål 2019
Hållbar kommun						
Vi använder våra resurser på ett respektfullt sätt	Hur effektiv är kommunens hantering och återvinning av hushållsavfall?		31 %	32 %	33 %	40%
	Vad tycker kommuninvånarna om sophämtningen?	8,1	8,5	Bättre än senaste mätningen	Bättre än senaste mätningen	Bättre än senaste mätningen
Stor andel av livsmedel är ekologiskt.	Kvot, kostnad för ekologiska livsmedel och total kostnad för livsmedel.	20 %	23 %	30 %	30 %	30 %
De lokaler som kommunen äger bedrivs energieffektivt.	Lokaler energi inköpt inklusive verksamhetsel enl. EES, kWh/kvm Atemp	170	Bättre än senaste mätningen	Bättre än senaste mätningen	Bättre än senaste mätningen	Bättre än senaste mätningen
Livskvalitet						
Medborgarna upplever att gator, belysning är säkra och tillgängliga.	Nöjd Medborgar-Index - Gator och vägar *	57	>57	>57	>57	>57

* Medborgarenkät, SCB, fråga B8- Gator och vägar, mäts vartannat år, värde på nöjd medborgarindex

Verksamhetsförändringar

Den pågående översynen av samordnad fastighetsförvaltning kan få stora konsekvenser för verksamhetsområdet. Fastighetsenheten är den största enheten omsättningsmässigt och vid beslut om samordnad fastighetsförvaltning i bolagsform så förflyttas stor del av utförande från verksamhetsområdet.

Då investeringar är framflyttade i förslaget så är det begränsat utrednings och strategiarbete som kan bedrivs under 2016.

Konsekvensbeskrivning av ramar 2018-2019

Ramarna förändras inte nämnvärt i plan 2018 - 2019, verksamheten kan bedrivs i nuvarande omfattning i förvaltningsarbetet. Eftersom investeringsanslagen är nedprioriterade kommer kommunen fortsatt bära höga strukturkostnader för fastigheter och onödiga transport/ produktionskostnader gällande kost.

Nyckeltal

	2015	2016	2017	2018	2019
Fastigheter, bruttoarea m2	115 588	116 098	118 171	118 171	118 171
Driftskostnader, kr/m2	345	358	363	374	374
Underhållskostnader, kr/m2	70	70	70	70	70
Kapitalkostnader, kr/m2	209	211	217	210	210
Internt timpris teknisk service, kr	300	300	310	310	310
Producerat dricksvatten m3	750 000	750 000	750 000	750 000	750 000
Försäljning dricksvatten m3	575 000	570 000	515 000	520 000	520 000
Avfall till tipp, (ton hushåll Sunne kommun)	400	360	350	350	350
VA, kr/m3 (avg exkl. moms)	24,50	25,00	25,50	26,00	26,50
Sophämtning, kr /år (inkl. fast avg.)	1 328	1 352	1 376	1 407	1 435
Kostenheten Budgetvärden	2015	2016	2017	2018	2019
Antal personallunch	39 154	38 954	44 554	44 554	44 554
Kr/lunch, personal	46,96	47,90	48,14	49,10	50,08
Ant lunch, grundskola F-6, Förskola	270 930	280 764	292 198	292 198	292 198
Kr/lunch, grundskola F-6, förskola	35,22	35,92	36,10	36,82	37,55
Antal lunch, högstadiet	69 776	68 530	81 524	81 524	81 524
Kr/lunch, högstadiet	35,82	36,54	36,72	37,45	38,20
Antal lunch, gymnasieskola	64 258	60 876	74 938	74 938	74 938
Kr/lunch, gymnasieskolan	40,81	41,63	41,84	42,68	43,53
Antal lunch, Äldreomsorg	103 660	103 660	103 660	103 660	103 660
Kr/lunch, matdistribution	62,94	50,53	50,78	51,80	52,83
Kr/lunch, matdistribution-kyld	47,91	50,53	50,78	51,80	52,83
Kr/lunch, gruppboende	63,83	66,77	67,10	68,44	69,81
Antal middag, Äldreomsorg	46 720	46 720	46 720	46 720	46 720
Kr/middag	47,40	50,01	50,26	51,27	52,29

I nyckeltalen för fastigheter ingår objekten Dalkvist villan, Rottneroskola och f.d. arbetscentralen.

Vatten och avloppstaxa

Brukningavgifter betalas för att täcka kommunens kostnader för drift, underhåll och förnyelse av va anläggningarna.

Holmby Återvinningscentral omhändertas elektroniskt, elektriskt avfall, kvicksilverlampor, kylmöbler, återvinningsbart avfall och deponiavfall

Renhållningstaxa

Renhållningsavgiften består av en fast grundavgift och en avgift beroende på hämtningsintervall och storlek på kärl. I grundavgiften ingår administration, hämtning och omhändertagande av farligt avfall. Vid

Avgifter Slamtömning

Avgiften för slamtömning består av en kommunal slambehandlingsavgift och entreprenörens avgifter.

Taxor och avgifter

	2015	2016	2017	2018	2019
Vatten och avlopp	+ 2 %	+ 2 %	+ 2 %	+ 2 %	+ 2 %
Renhållning fast avgift	+ 2 %	+ 40 kr	+35 kr	+ 45 kr	+ 2 %
Renhållning rörlig avgift	+ 2 %	+ 2 %	Oförändrad	Oförändrad	+ 2 %
Slam	+ 2 %	Oförändrad	+ 2 %	+ 2 %	+ 2 %

Taxor för 2016 renhållning och avfallshantering bifogas, de räknas upp med enligt ovan tabell.

VERKSAMHETSOMRÅDE Barns lärande

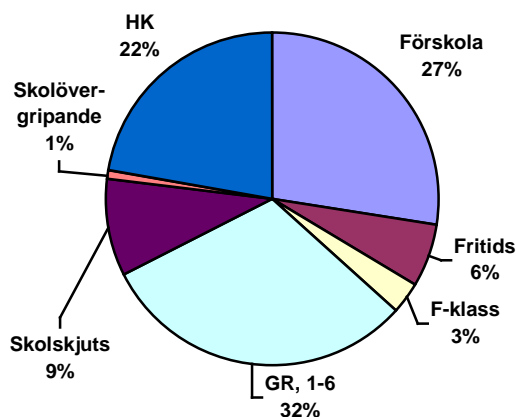
Verksamhetschef: Björn Svantesson

Ekonomiskt sammandrag Belopp i tkr	VERKSAMHETSPLAN 2017, 2018-2019				
	Budget 2016	Prognos 2016	Budget 2017	Plan 2018	Plan 2019
Driftredovisning					
Summa intäkter	-22 403	-22 403	-19 403	-19 403	-19 403
• Personalkostnader	116 304	116 304	120 793	124 417	128 149
• Övriga kostnader	84 177	84 177	86 655	85 925	86 012
Summa kostnader	200 481	200 481	207 448	210 342	214 161
NETTOKOSTNAD	178 077	178 077	188 045	190 939	194 758
Ram enl. KF/budget	178 077	178 077	188 045	190 939	194 758
Avvikelse mot ram/budget	0	0	0	0	0
Nettokostnad fördelad per enhet					
Skolövergripande	1 357	1 357	1 386	1 413	1 442
Förskola, verksamhet	48 924	48 924	51 634	51 800	52 836
Förskola, hyra och kost	17 512	17 512	18 116	18 479	18 848
Fritids, verksamhet	9 692	9 692	11 689	11 922	12 161
Fritids, hyra och kost	4 281	4 281	4 636	4 728	4 823
Förskoleklass, verksamhet	5 328	5 328	5 467	5 576	5 688
Förskoleklass, hyra och kost	2 257	2 257	2 342	2 389	2 437
Grundskola 1-6, verksamhet	53 827	53 827	58 318	59 485	60 674
Grundskola 1-6 , hyra och kost	13 453	13 453	14 907	15 205	15 509
Skolskjuts, F-9	17 000	17 000	17 510	17 860	18 217
Extra anslag flyktingsituationen	4 435	4 435	0	0	0
NETTOKOSTNAD	178 077	178 077	188 045	190 939	194 758

Investeringsredovisning	Nettoinvestering				
	Budget 2016	Prognos 2016	Budget 2017	Plan 2018	Plan 2019
Ny förskola, Torvnäs	4 000	4 000			
Ombyggnation, Svensby skola	1 426	1 426			
Renovering Skäggeberg	31 190	31 190			
Förprojektering, idrottshall Skäggebergsskolan				100	
Inventarier BL*	1 085				
Summa	37 701	37 701	0	100	0
Ram enl. Plan	37 701	37 701	0	100	0
Avvikelse	0	0	0	0	0

*Total inventarietpott för alla verksamheter om 4 mkr under kommunchefen. Kommunledningsgruppen prioriterar.

Fördelning av verksamhet per enhet, budget 2017, nettokostnader

Verksamhet

Förskola Östra

Förskola Östra består av 4 enheter.

Förskolan Barnens Hus: 3 avdelningar, 54 platser

Förskolan Bäckén: 1 avdelning 18 platser

Förskolan Hasselbol: 6 grupper, 72 platser

Östra förskolan: 4 avdelningar (varav 1 är tillfällig),

och en mottagningsenhet, 72 platser respektive ca 40 platser.

Förskola Centrala

Förskola Centrala består av fem enheter samt familjecentralen.

Förskolan Hea: 1,5 avdelningar, 24 platser

Förskolan Björkbacken: 2 avdelningar, 36 platser

Förskolan Prärien: 4 avdelningar, 64 platser

Förskolan Bengster: 2 avdelningar, 36 platser

Förskolan Åmberg: tillfällig avdelning, 24-30 platser

Förskola Västra

Förskola Västra består av fem enheter samt pedagogisk omsorg.

Förskolan Svanen: 3 avdelningar, 52 platser

Förskolan Forsnäsgråden: 2 avdelningar, 36 platser

Förskolan Regnbågen: 2 avdelningar, 36 platser

Förskolan Klätten: 2 avdelningar, 30 platser

Förskolan Prästbol: 1 avdelning, 18 platser

Pedagogisk omsorg: 1 dagbarnvårdare, ca 8 barn

Östra skolan

Östra Skolan är en tvåparallellig F- 6 skola med fritidshem. Elevantalet har stadigt ökat från starten 2014. Idag har skolan ca 250 elever. Ökningen av elever består både av nyanlända, nyinflyttade och elever från andra skolor i kommunen.

Eleverna går under skoldagen i två olika byggnader, årskurs F-1 i en och årskurs 2-6 i en. Idrottshallar, slöjd- och Hem och Konsumentkunskapssalar delas med Fryxellska skolan. Elever i årskurs F-4 äter lunch i egen matsal (Östra matsalen). De äldsta eleverna i årskurs fem och sex äter i samma matsal som eleverna på Fryxellska skolan. På onsdagar har förskoleklassen sin undervisning utomhus (i skolskogen eller på Sundsbergs friluftsområde).

Östra landsbygd

Östra landsbygd består av skolorna i Bäckalund, Lysvik och Prästbol. Enheterna är grundskolor från förskoleklass till årkurs 6, med sammanlagt ca 210 elever. På Lysviks skola är det i huvudsak A-forms modell och övriga skolor har till viss del B-forms modell. A-form är rena klasser och B-form är sammanslagning av årskurser. På varje skola finns ett fritidshem som samverkar med förskolan.

Skäggebergsskolan

Skäggebergsskolan är en grundskola från förskoleklass till årskurs 6 med grundsärskola. Skolan har idag ca 260 elever. Det finns två parallella klasser per årskurs och sarskolan är inkluderad i skolan. Det finns tre avdelningar för fritidshem.

Västra Landsbygd

Västra Landsbygd består av skolorna i Gräsmark, Klätten och Svensby. Gräsmarks skola med ca 90 elever F-6 och ca 35 barn på fritids, Klätten med 43 elever F-6 och 17 barn på fritids samt Svensby med 91 elever och 56 barn på två fritidsavdelningar.

I Gräsmarks skola har elevantalet ökat med ca 30 elever, främst nyanlända elever. Gräsmarks och Svensbys skolor bedrivs delvis i A-form, Klättens skolan helt i B-form.

Respektive rektor har sitt kontor och sin expedition på Östra skolan (Östra sidan) respektive Skäggebergsskolan (Västra sidan). Rektors arbete är det pedagogiska ledarskapet, arbete med elevers utveckling, personal- och budgetansvar, administrativa och kvalitativa rutiner och uppföljningar och rutiner.

Verksamhetsmål		Målvärde				
Kvantitativa mål	Indikator/mätmetod	Nuläge	Budget 2016	Budget 2017	Plan 2018	Plan 2019
Livkvalitet						
	Plats på förskolan på önskat datum, andel barn (%)	91%	92%	93%	94%	95%
	Alla elever ska kunna läsa när de slutat årskurs 1	Nytt mått	I nivå med riket	Över rikets nivå	Bland de 25% bästa i riket	Bättre än föregående år
	Årsarbetare i fritidshem med pedagogisk högskoleexamen, andel (%)	59,8%	Över rikets nivå	Över rikets nivå	Över rikets nivå	Bland de 25% bästa i riket
	Årsarbetare i förskolan med pedagogisk högskoleexamen, andel (%)	77,2%	Bland de 25% bästa i riket	Bland de 25% bästa i riket	Bland de 25% bästa i riket	Bland de 25% bästa i riket
	Lärare med pedagogisk högskoleexamen i kommunal grundskola, andel (%)	88,5%	Över rikets nivå	Över rikets nivå	Över rikets nivå	Bland de 25% bästa i riket
Hållbar kommun						
	Hållbar förskola och skola	Nytt mått				
Livslångt lärande						
	Elever i årskurs 3 som klarar alla delprov för ämnesproven i SV, Sv2 och MA, genomsnittlig andel (%)	59%	Bland de mittersta 50% i riket	Över rikets nivå	Bland de 25% bästa i riket	Bland de 25% bästa i riket
	Elever i årskurs 6 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen, andel (%)	79,6%	Bland de 25% bästa i riket	Bättre än föregående år	Bättre än föregående år	Bland de 15% bästa i riket
	Elever i årskurs 6 med lägst betyget E för ämnesproven i SV, Sv2, EN och MA, hemkommun, genomsnittlig andel (%)	94%	Bland de 25% bästa i riket	Bättre än föregående år	Bättre än föregående år	Bland de 15% bästa i riket
	Andelen av de totala betygen som är A och/eller B i årskurs 6	Ny mätning	Minst 10%	Minst 15%	Bättre än föregående år	Bättre än föregående år
Näringsliv och arbete						
	Attraktiv arbetsgivare	Ny mätning	3	3,5	Bättre än föregående år	Bättre än föregående år

Tillgänglighet

Förskolan

I förskolans likabehandlingsplan och läroplan finns beskrivet om tillgänglighet. Även APT-mallen innehåller en punkt om tillgänglighet. Varje enhet ska alltid ta hänsyn till varje barns behov, språkligt, miljömässigt, kost etc. Hela förskolans vardag ska innefatta tillgänglighet.

Varje aktivitet ska genomsyras av att det ska vara tillgängligt för alla barn. Vid inskrivning på förskolan görs en barnkonsekvensanalys, där analyseras om hänsyn tagits till barnet. Förskolan ska även vara tillgänglig för vårdnadshavare. Office 365 kommer

att vara ett verktyg för snabb kommunikation mellan vårdnadshavare och förskola.

Vid kontakt med nyanlända kommunicerar pedagoger med hjälp av tolk, översättningsappar i Ipads, gör eget material flerspråkligt samt använder Skolverkets material för att skapa tillgänglighet.

Förskolan Hasselbol har tillgänglighetsanpassat verksamheten utifrån grav synnedsättning.

Förskolans öppettider ändrades från januari 2016. Förskolorna öppnar 06.00 och stänger 18.00. En utvärdering av denna förändring kommer att genomföras i juni 2016.

Grundskolan

Skolans lokaler ska vara tillgängliga för alla elever oavsett funktionsförmåga. Målet följs kontinuerligt upp på Elevhälsans möten.

Vad gäller undervisningens tillgänglighet har ett stort steg tagits i och med Skoldatatek och tillgång till inläsningstjänst för samtliga elever.

Skolan ska vara tillgänglig för vårdnadshavare. Office 365 kommer att vara ett verktyg för snabb kommunikation mellan vårdnadshavare och skolan. From läsåret 2016-2017 kommer samtliga enheter att använda sig av Office 365.

Östra skolan

Tillgänglighet ska implementeras i höstterminens nya Plan för att främja likabehandling och förebygga samt åtgärda diskriminering, trakasserier och kränkande behandling ("Likabehandlingsplan").

Skolan har rutiner för inskrivningssamtal med nyanlända familjer som inkluderar stöd av tolkar. Skolan erbjuder undervisning på modersmål på arabiska, thailändska och franska. Studiehandedning på arabiska och thailändska erbjuds också. När nyanlända elever fått klassplaceringar finns I-Pads med översättningsappar tillgängliga.

Skolexpeditionen är bemannad varje dag mellan 7-16. Mail och telefonmeddelanden läses och besvaras skyndsamt.

Östra skolan/Östra landsbygd

Fokus är på att göra skolan tillgängliga för alla oavsett språk.

Skäggebergsskolan

Enheten har tagit emot nyanlända elever och tillhandahållit SvA-undervisning samt stöttning med tolkar på arabiska och dari, efter skolans ursprungliga modell om inkludering.

Under ombyggnationen av Skäggeberg har skolan hela tiden haft ett mycket bra samarbete med Byggdialog om tillgänglighet och säkerhet som resulterat i konkreta fungerande lösningar.

Västra landsbygd

Den fysiska tillgängligheten på skolorna och fritidshemmen får anses som tillfredställande.

Skolan i Svensby har genomgått en omfattande renovering och genom detta samtidigt tillgänglighetsanpassats. Ett skolbibliotek har byggts, vilket ger ökad möjlighet för elever och lärare att använda litteratur i undervisningen. Samarbete har inletts med Specialpedagogiskaskolmyndigheten om fortbildningsinsats för ökad tillgänglighet i undervisningen. Även tränings skolans lokaler har genomgått en omfattande renovering och tillgänglighetsanpassats med b.l.a. en lyft.

Enheten arbetar systematiskt med kunskapsuppföljningar, klasskonferenser och APT

där tillgänglighet och inkluderande undervisning ligger i fokus.

Verksamhetsförändringar

Förskolan

De förskolor som ligger i direkt anslutning till skola och fritidshem har en stor möjlighet att samarbeta vissa tider på dagen. Detta gör att personalens tider kan anpassas mer till då det är flest barn i verksamheten.

I de centrala delarna av Sunne fortsätter trycket på förskoleplatser att öka. Många söker sig också till tätorten även om man bor utanför. Detta medför att det blir fullt i tätorten redan under hösten 2016. Det kommer med all säkerhet att behövas fler platser än de som finns att tillgå idag.

En ny förskola planeras att byggas 2016/2017. Förskolan ska vara belägen på Torvnäs och rymma 108 barn. Planen är att de tillfälliga avdelningarna, Åmberg och Östra loftet, samt förskolan Hea ska avvecklas när den nya förskolan står färdig under 2017. Då barnantalet den senaste tiden ökat kraftigt och väntas öka ytterligare, är det dock osäkert när förskolorna kan avvecklas.

Små enheter blir kostnadsdrivande då de är känsligare för personal och barnantalförändringar än större enheter. Genom att bygga större förskolor och avveckla mindre enheter kan resurser och lokaler användas mer effektivt och därmed mer ekonomiskt.

Östra skolan

I dagsläget har skolan 42 nyanlända elever, därför har skolan tagit in tre nyanlända lärarpraktikanter via nystartsjobb. Den utökning av personal som behövs bedöms rymmas inom de intäkter kommunen får från Migrationsverket.

Östra landsbygd

Det finns nyanlända elever på två av skolorna, vilket lett till förändringar i organisationen. Utökningar av personal bedöms rymmas inom de intäkter kommunen får från Migrationsverket. Även här har tre nyanlända lärarpraktikanter tagits in.

Enheten har det senaste läsåret haft större grundorganisation än vad elevantalet medgett. Angiven budgetram tillåter en högre lärartäthet på byskolorna vilket underlättar för enheten att hålla budget 2017 och framåt. När mindre enheter har elever med behov av extra stöd, går det inte att få kostnadseffektivitet på insatserna. På en större enhet kan stödet organiseras på ett annat sätt och samma person/material kan hjälpa/användas av fler elever.

Skäggebergsskolan

Idag finns det 264 elever på skolan. Arbetet med de nyanlända eleverna tar tid av all skolpersonal, samtidigt svarar eleverna upp mycket bra mot de insatser som görs. Målet är att ge eleverna så goda språkkunskaper att de snabbt kan inkluderas i skolsystemet, samt att komma ur ett fortsatt beroende av statsbidrag.

Skolan har ökade kostnader relaterat till att undervisningen bedrivs på två platser. Januari 2017, när renoveringen av skolan är färdig, kommer skolans elever och personal åter vara samlade inom samma område. Nytt användningsområde för Åmbergsskolan bör snarast ses över då Barns lärande inte budgeterat hyra för lokalen 2017.

Västra landsbygd

Klättens skola kommer att genomgå en renovering som innebär att skolan får tre klassrum istället för dagens två klassrum. Detta genomförs för att klara av att ta emot ett högre antal elever.

Gräsmark har tagit emot flera nyanlända elever, vilket medfört att organisationen ändrats. Från och med höstterminen 2016 kommer undervisningen att bedrivas i A-form från förskoleklass till årskurs 3.

Även Svensby väntar en grupp nyanlända elever. Detta kommer förmodligen innebära en utökning i organisationen gällande både modersmål och SvA.

Konsekvensbeskrivning av ramar 2018-2019

Förskolan

Förskolans barnantal på ytterområden är känsligt för in- utflyttning, generationsväxlingar, förskoleval etc. Detta gör att det är svårare med en långsiktig planering angående antal pedagoger och gruppstorlekar.

Det är viktigt med tidiga insatser för barn som har behov av stöd.Handledning av specialpedagog är en viktig resurs för förskolans pedagoger.

Många av förskolans lokaler och utemiljöer är i behov av renovering. Lekmaterial i utemiljön behöver ses över utifrån en säkerhetsaspekt.

Många av våra enheter kommer inom kort att behöva renoveras, exempelvis Prärien.

Det kommer finnas ett behov av ökad kunskap kring flerspråkighet och mångfald i våra förskolor. Verksamheten står inför ett behov av ökad beredskap beroende av snabba förändringar kring våra nyanlända barn.

Förskolorna har fått tillgång till trådlöst nätverk vilket innebär en utveckling och ökat användandet av It-

teknik, exempelvis lärplattor. Till detta krävs både utbildning och material.

För att kunna följa ökade krav på giffria förskolor kommer det att behövas utbildning och utbyte av visst material både i lokaler och lekmaterial.

Östra skolan

Eftersom antalet nyanlända elever som kommer till kommunen ständigt ökar finns ett ökat behov av kompetensutveckling på hur personalen möter dessa elever på bästa sätt. Behovet av SVA – och modersmållärare ökar också i takt med att antalet nyanlända elever ökar.

Resurser måste också finnas för att tidigt kunna möta de elever som är i behov av stöd för att kunna uppnå de nationella målen.

Östra landsbygd

Bäckalund, Lysvik och Prästbols arbete inriktas på att få en budget som är i balans och som samtidigt möjliggör för behöriga lärare att fullfölja undervisningen mot gällande kursplan och årskurs. Men att även ha en viss volym av resurs för de elever som lagen anger är i behov av stöd för att klara målen.

Skäggebergsskolan

Skäggebergsskolans arbete inriktas på att få budgetramar som möjliggör för behöriga lärare att fullfölja sin undervisning mot den mängd lektionstimmar som svarar mot kraven för varje ämnes kursplan och årskurs. Men även ha en viss volym av resurs för de elever som lagen anger är i behov av stöd för att klara målen.

Västra landsbygd

Då årskullarna varierar i storlek kan klassernas sammansättning behöva ändras läsår för läsår för att hålla budgetramen. Detta medför att eleverna riskerar att behöva byta klass varje läsår med sociala svårigheter som följd. Det medför även att lärarnas planering för undervisning i de olika ämnena blir svårt. Eleverna riskerar att inte få ut all tid och innehåll i de olika ämnena.

Konsekvensbeskrivningarna för alla verksamheter inom Barns lärande är under förutsättning att löner och kostnadsökningar (hyra och kost), ej överstiger den generella höjningen av ramen.

Nyckeltal

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Förskola						
Antal permanenta platser	553	595	625	637	637	637
Antal barn 1-5 år*	612	572	661	651	563	569
Inskrivna barn/årsarbetare (budget)	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0	6,0
Fritids						
Antal barn	424	430	430	430	430	430
Inskrivna barn/årsarbetare	17,9	..	19	15/16	15/16	15/16

Grundskola						
Antal elever (inkl förskoleklass)	884	958	949	930	942	914
Elever per lärare 1-6	10,2	10,9	10,5	9,5/10,5	9,5/10,5	9,5/10,5

**Antal barn mäts per 15 oktober varje år*

**Antal barn är exklusiva ännu ej inskrivna nyanlända barn*

Taxor och avgifter

Maxtaxa

Maxtaxa inom förskola och skolbarnomsorg infördes i Sunne januari 2002 (KF2001/45). Från och med 1 juli 2015 indexeras taket för maxtaxan. Inkomsttaket höjs från 42 000 kr till 42 890 kr. Följden av detta är att de högsta tillåtna avgiftsnivåerna höjs. De nya avgiftsnivåerna innebar att kommunens

avgiftsintäkter ökade, medan statsbidraget minskades i motsvarande omfattning.

Skolskjuts

Om eleven tappar bort eller blir bestulen på sitt färdbevis, kan ett nytt kort erhållas mot en avgift om 200 kr. För stulna kort faktureras ingen avgift, om vårdnadshavaren skickar med kopia på polisanmälan (KS2014/177).

VERKSAMHETSOMRÅDE Ungdomars och vuxnas lärande

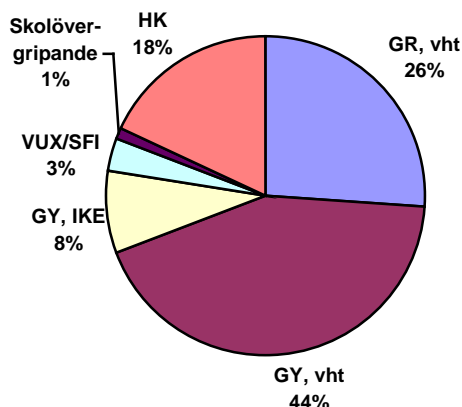
Verksamhetschef: Bengt Melin

Ekonomiskt sammandrag Belopp i tkr	VERKSAMHETSPLAN 2017, 2018-2019				
	Budget 2016	Prognos 2016	Budget 2017	Plan 2018	Plan 2019
Driftredovisning					
Summa intäkter	-65 320	-63 820	-62 820	-62 820	-62 820
• Personalkostnader	84 787	85 887	87 464	90 088	92 790
• Övriga kostnader	97 935	97 585	97 847	97 633	97 389
Summa kostnader	182 722	183 472	184 311	186 721	189 179
NETTOKOSTNAD	117 402	119 652	120 491	122 901	125 359
Ram enl. KF/budget	117 402	117 402	120 491	122 901	125 359
Avvikelse mot ram/budget	0	-2 250	0	0	0
Nettokostnad fördelad per enhet					
Skolövergripande vht	1 334	1 334	1 436	1 465	1 494
Grundskola 7-9, verksamhet	29 301	30 801	31 335	31 962	32 601
Grundskola 7-9, hyra och kost	11 008	11 008	11 728	11 962	12 201
Gymnasiet, verksamhet	50 339	50 339	52 016	53 056	54 117
Gymnasiet, hyra och kost	8 839	8 839	9 863	10 061	10 262
Gymnasiet, IKE, reseersätt., inackorderingsbidrag	9 850	9 850	9 939	10 138	10 340
VUX/SFI, lärcenter	3 091	3 091	4 174	4 258	4 343
YH och UU	0	0	0	0	0
Extra anslag flyktingsituationen	3 665	3665	0	0	0
NETTOKOSTNAD	117 402	119 652	120 491	122 901	125 359

Investeringsredovisning	Nettoinvestering				
	Budget 2016	Prognos 2016	Budget 2017	Plan 2018	Plan 2019
Inventarier UVL*	465	465			
<u>SG/Södra Viken</u>					
Förprojektering ombyggnation	500	500			
Renovering Internat och klassrum	5 500	5 500			
Maskiner*	250	250			
Summa	6 715	6 175	0	0	0
Ram enl. Plan	6 715	6 715	0	0	0
Avvikelse	0	0	0	0	0

*Total inventariepott för alla verksamheter om 4 mkr under kommunchefen. Kommunledningsgruppen prioriterar.

Fördelning av verksamhet per enhet, budget 2017, nettokostnader

Verksamhet

Fryxellska skolan

Fryxellska skolan innefattar grund- samt grundsärskolans högstadium, årsk 7 till årsk 9. Skolan har tagit emot många nyanlända elever, vilket ställer stora krav på att kunna anpassa verksamheten för att möta upp elever med annat modersmål. De nyanlända eleverna, är för det mesta studiemotiverade vilket påverkar andra elever positivt. Upplevelsen är att våra svenska elever har tagit emot våra nyanlända på ett bra sätt.

SG/Broby

Sunne Gymnasieskola bedriver utbildning inom 4 nationella program (Industri tekniska programmet, Grafisk produktion/Industri tekniska med riksintag, Naturvetenskapsprogrammet och Samhällsvetenskapsprogrammet), Introduktionsprogrammen, Gymnasiesärskola samt särskild utbildning för vuxna. Under senare läsår har Språkintröduktionen expanderat kraftigt och söktrycket på övriga program har ökat de senaste åren. SG/Broby erbjuder Idrott och hälsa specialisering 1 och 2, med tillvalen fotboll, ishockey

eller ridning på alla gymnasieprogram. På SG/Broby kan eleverna driva UF-företag, som utvecklar kreativitet och företagsamhet.

SG/Södra viken

SG/Södra Viken är en populär gymnasieskola som bedriver utbildning på de nationella programmen Naturbruksprogrammet inriktning skog, Fordon och transportprogrammet inriktning transport men har även Introduktionsprogrammen och programmet skog, mark och djur inom gymnasiesärskolan. Idag har skolan nästan tvåhundra elever och många, ca 85%, kommer från andra kommuner. Efter avslutade studier får i stort sett alla elever arbete. SG/Södra Viken har ett stort stöd från branscherna och väl fungerande programråd. Även på SG/Södra Viken kan eleverna driva UF-företag, som utvecklar kreativitet och företagsamhet.

VUX/SFI, lärcenter

Vuxenutbildningen omfattar grundläggande utbildning, gymnasial utbildning samt Svenska för invandrare (SFI). SFI-undervisningen sker i första hand genom dagundervisning medan övrig undervisning genomförs dels med lärarledd undervisning men i huvudsak på distans. På Lärcenter ges även kommunens innevånare möjligheter att till vissa högskole-/universitetsstudier samt att genomföra tentamen.

YH och UU

Yrkeshögskolan innefattar Förpackningsdesigner, Grafisk formgivare/tekniker, och den nya utbildningen Prepress och trycktekniker inom förpackningstryck. Visuell grafisk kommunikatör avslutades med examen under vårterminen 2016. Nya utbildningar och förlängning av befintliga utbildningar söks och beslutas i januari 2017.

Intäkterna för Yrkeshögskolan kommer från Myndigheten för Yrkeshögskolan, medan uppdragsutbildningen säljer uppdrag till företag och organisationen. Det finns ett tydligt gränssnitt mellan dessa två verksamheter och båda verksamheterna finansieras separat.

Verksamhetsmål		Målvärde				
Kvantitativa mål	Indikator/mätmetod	Nuläge	Budget 2016	Budget 2017	Plan 2018	Plan 2019
Livslångt lärande						
Alla elever går ur grundskolan med godkända betyg	Meritvärde årskurs 9 (Fryxellska skolan, Skolverket)	210,6 (riket = 215,7)	Minst i nivå med riket	Över nivå med riket	Bättre än föregående år	Bland de 15% bästa i riket
	Elever i årskurs 9 som är behöriga till ett yrkesprogram	81,3%	Bättre än föregående år	Bättre än föregående år	Bättre än föregående år	Bättre än föregående år
	Elever i kommunal vuxenutbildning som läser gymnasial vuxenutbildning (nuläge = 2014)	90% (riket = 85%)	I nivå med riket	I nivå med riket	I nivå med riket	I nivå med riket
	Andel som fullföljer gymnasiet inom 3 år (examen eller studiebevis, hemkommun)	74% (riket = 71,8%)	över snittet i riket	Bättre än föregående år	Bättre än föregående år	Bättre än föregående år
	Samtliga elever ska nå yrkes/gymnasieexamen (gymnasieelever med examen inom 4 år, hemkommun)	72,7 (riket = 70,3%)	över snittet i riket	Bättre än föregående år	Bättre än föregående år	Bättre än föregående år
Näringsliv och arbete						
Fler utbildningar i egen regi matchas med näringslivets efterfrågan på arbetskraft	Manuell räkning GY	4	4	4	4	4
	Manuell räkning YH	3	4	4	4	4
	Vuxenutbildningen i Sunne är anpassad till den lokala arbetsmarknaden					

Tillgänglighet

Fryxellska skolan

Skolan har en god tillgänglighet, dock behövs en översyn av den fysiska miljön göras i "Hemkunskaps-/slöjduset". Skolan har översatt ordningsregler, utrymningsplaner, skyltar etc till bland annat arabiska. Delområden för tillgänglighet har skrivits in i skolans års- och likabehandlingsplan.

SG/Broby

SG/Broby har i stort bra och välanpassade lokaler med god tillgänglighet avseende elever och personal med funktionshinder.

Under läsåret 2015/2016 finns modersmåls lärare i dar/persiska och arabiska, där de elever som anmält sig till modersmål får det. I samma språk finns studiehandledare som hjälper eleverna i undervisningen. På somaliska och tigrinja köper skolan studiehandledning på distans. I övriga språk, med enstaka elever som talar respektive, språk erbjuds inte studiehandledning.

SG/Södra Viken

SG/Södra Viken är en skola med stora renoveringsbehov. I samband med renovering måste tillgängligheten beaktas. Skolan är svårtillgänglig för personer med funktionsnedsättning som innebär nedsatt rörelseförmåga. Verksamheten sker i många byggnader med relativt långa avstånd som förbinds i huvudsakligen av grusgångar. Även vissa inslag av halvtrappor gör det svårt att förflytta sig mellan våningsplanen.

VUX/SFI, lärcenter

Lärcenter ligger centralt beläget i bibliotekshuset och är tillgänglighetsanpassat. Eleverna har tillgång till datorer och teknisk utrustning. Elever som ansöker om nyckelbricka har tillgång till lokalerna varje dag mellan 07.30-23.00.

YH och UU

Undervisningen sker i anpassade lokaler där det är enkelt att förflytta sig. Myndigheten för Yrkehögskolan har också ett omfattande stöd för inläsning av litteratur och tillgänglighetsarbete som nyttjas av studerande på Broby Grafiska.

Verksamhetsförändringar

Fryxellska skolan

Med föreslagen budgetram riskerar Fryxellska skolan att behöva göra besparingar som leder till att skollagens krav inte kan tillgodoses. Om ökningen av elever på skolan hade rymts i befintliga klasser hade befintlig grundorganisation räckt men nu behöver det skapas nya klasser och grupper. Intäkterna från Migrationsverket täcker ökade kostnader som modersmålslärare, särskilt stöd, studiehandledning, kost och läromedel. Då den fysiska miljön inte tillåter mer än ca 20 elever per klass, måste antalet klasser utökas, dvs grundorganisationen måste utökas. Delningstalen innebär att klasserna inte blir fullt ut 20 elever, vilket gör att effektiviteten minskar.

SG/Broby

Språkinstruktionen fortsätter att öka inför läsåret 2016/2017. Den utökning av personal som behövs bedöms rymmas inom de intäkter kommunen får från Migrationsverket.

SG/Södra Viken

Med föreslagen budgetram kan SG/Södra Viken bedriva oförändrad verksamhet.

Under 2017 kommer en förprojektering gällande lokalöversyn att utföras, och en välbehövlig utökning av maskinhallyta kommer att genomföras. Även en översyn av lokalisering av Industritekniska programmet kommer att göras under 2017.

YH och UU

Broby Grafiskas verksamhet innebär att alltid vara offensiv och söka satsningar på att utveckla verksamheten genom nya YH-utbildningar och fler uppdragsutbildningar. Verksamheten är starkt beroende av branschens stöd och en väl fungerande gymnasieskola.

2016 beviljades inte förväntat antal utbildningar. En förutsättning för att klara nollbudget 2017 är att fler utbildningar beviljas i nästa ansökningsomgång.

Konsekvensbeskrivning av ramar 2018-2019

Tilläggsbelopp/bidrag för extraordinärt särskilt stöd

Då en elev är folkbokförd i Sunne kommun men går i skola hos annan huvudman, har den huvudmannen rätt att söka tilläggsbelopp/bidrag för extraordinärt särskilt stöd. Kommunen har ännu inte betalt ut något sådant bidrag för elever i årskurs 7-9 eller gymnasiet. Tendensen regionen är dock att allt fler huvudmän blir medvetna om denna rättighet och ansöker om bidrag.

Fryxellska skolan

Neddragning av lärartjänster kommer att äventyra det nationella kravet på ämnesbehörig personal, och kan leda till att skollagens krav inte kan tillgodoses. Genom att förändra den fysiska miljön och möjliggöra för större klasser kan grundorganisationen minskas och besparingar göras. Skolans ledning jobbar kontinuerligt med att hitta effektiviseringsmöjligheter och samordningsvinster.

SG/Broby

Inför läsåret 2016/2017 ökar antalet sökande till skolans nationella program. Dagens programutbud innebär små möjligheter till samordning och samläsning av kurser, vilket till stor del sätter ramarna för skolans ekonomi. Språkinstruktionens utveckling osäker, då det till stor del handlar om hur världsläget ser ut. De närmaste åren är bedömningen att Språkinstruktionen kommer att vara en väsentlig del av skolans verksamhet.

SG/Södra Viken

De ekonomiska ramarna är en avgörande framtidsfråga för SG/Södra Viken och för Sunne gymnasieskola. SG/Södra Viken har många elever och ett starkt varumärke runt om i Värmland men även i övriga Sverige. Om tilldelning inte motsvarar ökade kostnader innebär det att kvalitén försämras, och på så sätt kan det som under många år byggs upp äventyras.

VUX/SFI, lärcenter

Utifrån rådande förhållanden kommer inte verksamheten att minska. Troligare är dock att andelen vuxna som behöver utbildning samt antalet nyanlända kommer att öka. Kravet från Skolinspektionen är att undervisningen skall bedrivas 52 veckor/år vilket innebär ökade personalkostnader.

YH och UU

YH-verksamheten är mycket flexibel och antalet utbildningsplatser kan variera över åren. För att få effektivitet och samordning som leder till en ekonomi i balans behöver enheten få fler utbildningar beviljade.

Uppdragsutbildningen behöver utvecklas och innefatta mer än Broby Grafiska, exempelvis Södra Viken.

Konsekvensbeskrivningarna för alla verksamheter inom Ungdomars och vuxnas lärande är under förutsättning att löner och kostnadsökningar (hyra och kost), ej överstiger den generella höjningen av ramen.

Nyckeltal (tusentalskronor)

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Grundskola						
Antal elever	417	374	413	407	415	408
Elever per lärare 7-9	9,4	9,1	11,3	11,3	11,3	11,3
Gymnasiet						
Antal 16-18 år folkbokförda i Sunne	478	507	499	441	443	427

Taxor och avgifterInackorderingsbidrag

I och med att Värmlandskommunerna ingick samverkansavtal kring gymnasieutbildningar föreslog Skolchefgruppen en gemensam modell för hantering av inackorderingsbidrag (BIN2010/216).

VERKSAMHETSOMRÅDE Individstöd

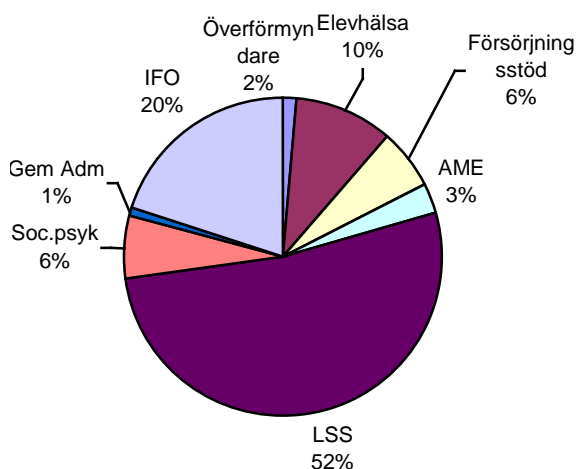
Verksamhetschef: Karin Nyström

Ekonomiskt sammandrag Belopp i tkr	VERKSAMHETSPLAN 2017, 2018-2019				
	Budget 2016	Prognos 2016	Budget 2017	Plan 2018	Plan 2019
Driftredovisning					
Summa intäkter	-143 048	-143 048	-145 909	-148 827	-151 804
• Personalkostnader	128 754	127 363	133 543	137 407	140 155
• Övriga kostnader	129 205	130 978	125 214	127 717	130 272
Summa kostnader	257 959	0	261 093	265 124	270 427
NETTOKOSTNAD	114 911	115 292	114 016	116 297	118 623
Ram enl. KF/budget	114 911	114 911	114 016	116 297	118 623
Avvikelse mot ram/budget	0	-381	0	0	0
Nettokostnad fördelad per verksamhet					
Överförmyndare	1 689	1 689	1 704	1 738	1 773
Elevhälsa	11 077	10 437	11 177	11 400	11 628
Arbetsmarknadsenhet	3 624	3 624	3 657	3 730	3 804
IFO	18 328	22 951	22 343	22 790	23 246
Försörjningsstöd	6 540	6 540	6 599	6 731	6 865
LSS	56 779	57 389	58 290	59 456	60 645
Socialpsykiatri	7 018	7 248	7 081	7 223	7 367
Ensamkommande barn	0	0	0	0	0
Gemensam administration	1 106	-3 326	1 116	1 138	1 161
Löneökningar			1 700	1 734	1 769
Internhyra EkebyVägen		350	350	357	364
Extra medel Flyktingmottaning	8 750	8 750	0	0	0
NETTOKOSTNAD	114 911	115 292	114 016	116 297	118 623

Investeringsredovisning	Nettoinvestering				
	Budget 2016	Prognos 2016	Budget 2017	Plan 2018	Plan 2019
Större investeringsprojekt	0	0	0	0	0
Inventarier mm	704	704	0	0	0
Digitalisering LSS-boende	0	0	50	0	0
Elevhälsans lokaler	0	0	500	500	0
SUMMA	704	704	550	500	0
Ram enl. Plan	704	704	550	500	0
Avvikelse	0	0	0	0	0

*Total inventariepott för alla verksamheter om 4 mkr under kommunchefen. Kommunledningsgruppen prioriterar.

Fördelning av verksamhetsområde, budget 2017

Verksamhet

Arbetsmarknadsenheten och LSS sysselsättning

arbetar utifrån "en väg in" till praktik/sysselsättning, antalet deltagare ökar. De flesta är remitterade från arbetsförmedlingen eller har beslut inom SoL/LSS, men även i vissa fall genom överenskommelse med socialtjänsten. Sundsbergs gård ingår i arbetsmarknadsenheten.

Sysselsättningen inom LSS omfattar även Bergskog och har ett stort antal externa praktikplatser.

Integrationen, mottagandet av nyanlända är en del av arbetsmarknadsenheten.

Fortfarande håller integrationsuppdraget på att byggas upp. Flera projekt tillsammans med arbetsförmedlingen hjälper till att ge sysselsättning och försörjning till nyanlända.

Elevhälsan har en bra sammanhållen kunskap om situationen för barn/unga i Sunne. Genom ökningen av ensamkommande barn har arbetsuppgifterna förändrats och behovet av resurserna ökat. I samband med omorganisationen minskades resurserna vilket påverkar utredningar för barn i tidig ålder.

Ensamkommande barn HVB

Situationen på de fyra HVB-hemmen har varit stabil, även om det i samband med beslut från Migrationsverket kunnat märkas hur besluten påverkat ungdomarna. Hälften av ungdomarna bor i dubbelrum. Personaltätheten är 0,88 med dubbelbemanning nattetid förutom på ett boende. Verksamheten är beroende av omvärlden och svårare att planera än övriga enheter.

Boende LSS: på boendena förändras arbetssituationen genom den naturliga ålderspåverkan med större omvårdnadsbehov samt

det ökade behovet hos de som flyttar in på gruppboendena. Behovet av platser kommer att avhjälpas genom nya boendet på Rågvägen. Med generationsväxling inom personalgrupperna följer utökat utbildningsbehov under de närmaste åren.

Personlig assistans: Det har blivit allt svårare att rekrytera personal till verksamheten. Tack vare en aktiv och medveten personalvård är personalgrupperna stabila. En konsekvens av en dom i Kammarrätten, gällande ekonomisk ersättning till assistansersättning, innebär något ökade kostnader.

Socialpsykiatrin: Ökningen är dramatisk vad beträffar behovet av boendestöd. Riktlinjerna för att beviljas boendestöd ses över. Antalet personer med samsjuklighet ökar och unga med psykiatrisk diagnos likaså. Under 2015 har fyra lägenheter i anslutning till Frykängen kunnat disponeras för att därigenom ge stöd till de som är boende där. Hemgården omfattar 7 lägenheter där det är villkorat att de boende tar emot boendestöd. Tidigare var det en del oro och störningar på gården, men detta förekommer i undantagsfall nu. Socialpsykiatrin har idag statliga stimulansmedel avsedda för utveckling av bl.a. sysselsättning men som delvis använts för att klara av behovet av större handläggarkapacitet. Dessa prestationsmedel kommer med stor sannolikhet inte att fördelas 2017 till kommunerna.

Individ och familjeomsorgen: Personalsituationen inom IFO har under flera år varit ansträngd. Stora påfrestningar har under 2015/16 föranlett en akutinsats inom verksamheten. Enheten omfattar stöd till individer i olika skeden av livet, i form av stöd, utredning och behandling. LSS-handläggarna och överförmyndarhandläggarna har de senare åren tillförts enheten. Den tidigt förebyggande Familjecentralen är liksom Beroendemottagningen en stödfunktion i samverkan tillsammans med landstinget. En märkbar ökning har kunnat påvisas vad gäller behovet att institutionsplaceringar både för små barn(mor-barnplaceringar), unga och vuxna. Anmälningarna enl. SoL har ökat markant under 2015. Utredarnas arbetssituation har påtalats och arbetsmiljökonsekvenser har förekommit. Enheten har utökats under året med tre handläggare för att klara administrationen av de 109 ensamkommande barnen/ungdomarna som anvisats till kommunen. Antalet ensamkommande barn kommer inte att minska i någon större utsträckning. De flesta som sökte asyl, hösten 2015, var ca 16 år och ansvaret för socialtjänsten sträcker sig till 21 år enl. Föräldrabalken eller till dess de avslutat sina gymnasiestudier. Sunne kommun har tagit ett politiskt beslut om samverkan inom SUTOHAMU kommunerna gällande stöd till familjehem samt rekrytering. I förslaget ligger en lokalisering till Sunne kommun. IFO-enheten har utökats ansvarsmässigt och genom detta har åtta handläggartjänster tillförts enheten (LSS/socialpsykiatri, överförmyndare).

ensamkommande barn). Belastningen på enhetschefen har ökat och den extra tilldelningen i budget för 2017 innebär möjligheter att klara uppdraget.

Verksamheten har varit hårt belastad i samband med tillströmningen av ensamkommande flyktingbarn och en förstärkning har tillförts för att förbättra arbetsmiljön. Tjänsten finansieras genom ersättning från Migrationsverket och är inte självklar inför 2017.

Överförmyndarverksamheten:

Verksamheten ansvarar för gode män och förvaltare samt för tillsyn över förmyndare för barn.

Verksamhetsmål		Målvärde				
Kvantitativa mål	Indikator/mätmetod	Nuläge 2015	Budget 2016	Budget 2017	Plan 2018	Plan 2019
Livslångt lärande						
Digitalisering inom vård och omsorg, LSS ökar	Antal boenden som har trådlös internetuppkoppling ökar	10 %	50 %	75 %	100 %	100 %
Kvalitet i årsredovisningar från gode män	Antal utbildade nya gode män	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %
Näringsliv och Arbete						
Fler får jobb i Sunne	Andelen öppet arbetslösa ungdomar i åldern 18-24 år minskar	3,8 %	Mindre än 4 %	Mindre än 4 %	Mindre än 4 %	Mindre än 4 %
	Sysselsättningstal, andel sysselsatta ökar (riket 93,7%, Värmland 93,1%)	94 %	Bättre än snittet i Värmland	Bättre än snittet i Värmland	Bättre än snittet i Värmland	Bättre än snittet i Värmland

Verksamhetskrav

Verksamheterna inom Individstöd är lagstyrda. Det har blivit en skärpning av lagen på flera punkter ex. Kvinnofrid, brottsoffer, familjehemsvården och krav på kompetens vid handläggning av utredningar gällande barn och ungdomar. Även inom elevhälsan har kraven uttryckts tydligare. Arbetsmiljökraven inom HVB-verksamheten och tillsynsverksamheten har skärpts.

försörjningsstöd, som är i stort behov av att komma igång med praktik inte kan ges samma stöd på Ekebyvägen. Tidiga insatser är av stort värde för att ge förutsättningar för en god samhällsekonomi. Det kan ses som en tillgänglighetsfråga att skapa möjligheter genom tidiga utredningar för barn redan innan de känner utanförskap i skolan.

Verksamhetsförändringar

*Utifrån de ökade krav som ställs på Individ och familjeomsorgen både beträffande rättsäkerhet och tvingande lagar samt utökningar genom att nya verksamheter tillförts har behovet av förstärkning blivit så påtaglig att det under en period höll på att underminera enheten. De förstärkningar som äskats i budget för 2017 är dels två metodstödjare/handledare, dels 2,5 handläggare till (1) utredning barn-(1)familjehem/rätt och (0,5) socialpsykiatri. I pressade arbetssituationer prioriteras det akuta och de insatser som ex. institutionsplaceringar blir fler och längre placeringstider, vilket innebär ökade kostnader. När arbetsbelastningen ökar riskeras arbetsmiljön och i allvarigare fall sjukskrivning och att handläggare slutar. Konsulter innebär 3 gånger så höga kostnader.

Konsekvensbeskrivning av ramar 2018-2019

- Behov av sysselsättning ökar vilket innebär att det behövs fler handledare
- Försörjningsstödet förväntas öka under 2017 och kommande år.
- Behov av boendestöd ökar
- Nytt stödboende för personer med samsjuklighet behöver byggas.
- Efterfrågan av digitalisering inom LSS-verksamheten och socialpsykiatri.
- Många deltidsanställda kan påverka framtida budget om det blir krav på att alla ska arbeta heltid.
- Ersättningen till gode män har tagits upp och det behövs en översyn av arvodet.
- Personalrekryteringen blir svårare och kommer att kräva bra arbetsvillkor
- Fortbildning är betydelsefull.
- Lägenheter.

Den budget som nu är föreslagen innebär att den tidigare borttagna handledaren inom AME/sysselsättningen minskade möjligheterna för de personer från socialtjänsten, med

Behovet av lägenheter är en central fråga inom verksamheten. Anledningen är att antalet ensamkommande ungdomar som varit bosatta i

HVB alt familjehem inom de snaraste är i behov av lägenheter för att kunna ta mer ansvar och fortsätta mot vuxenlivet.

Även för att kunna ge bostad till de nyanlända som fördelas till Sunne.

Ytterligare en grupp som är i stort behov av lägenheter är personer med samsjuklighet.

Taxor och avgifter

Hyran i lägenheter inom Individstöds verksamhetsområde höjs med 1 % med undantag för de lägenheter där hyran fastställs i förhandling med hyresgästföreningen.

Vårdnadshavarnas ersättning för familjehemsvård följer försäkringskassans riktlinjer. Avgifter för boende med särskild service för barn och ungdom följer Socialstyrelsens riktlinjer.

Avgifter/hyror	2017
Avgifter kost	4 %
Hyror	1 %

Nyckeltal

	2015	2016	2017	2018	2019
Individ och familjeomsorg					
Nettokostnad per invånare	2328	2912	3264	3329	3395
<i>Därav försörjningsstöd</i>	513	499	528	538	549
Omsorg, LSS					
Antal boende	36	36	44	44	44
Nettokostnad per boende, tkr	608	754*	652	665	678
Deltagare i daglig vht	82	82	82	82	82
Nettokostnad per deltagare, tkr	107	97	101	103	105

* Här ingår budget för nya boendet LSS 8 platser för 2016. I nuläget beräknas inflyttning till årsskiftet 2016/2017

VERKSAMHETSOMRÅDE Vård och Omsorg

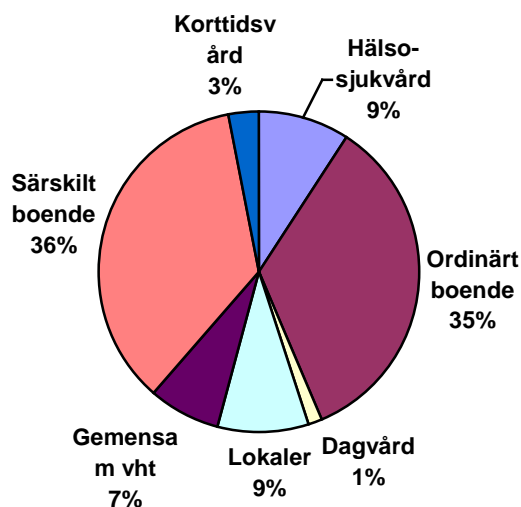
Verksamhetschef: Ann-Katrin Nilsson

Ekonomiskt sammandrag Belopp i tkr	VERKSAMHETSPLAN 2017, 2018-2019				
	Budget 2016	Prognos 2016	Budget 2017	Plan 2018	Plan 2019
Driftredovisning					
Summa intäkter	- 28 253	- 31 653	- 28 507	- 29 077	- 29 659
• Personalkostnader	162 169	167 869	169 827	173 973	178 203
• Övriga kostnader	50 429	50 429	50 880	51 898	52 936
Summa kostnader	212 298	218 298	220 707	225 871	231 139
NETTOKOSTNAD	184 344	186 644	220 707	196 794	201 480
Ram enl. KF/budget	184 344	184 344	192 200	196 794	201 480
Avvikelse mot ram/budget	0	- 2 300	0	0	0
Nettokostnad fördelad per verksamhet					
Omsorg enligt Sol. Ordinärt boende	63 670	65 170	64 543	66 344	67 671
Omsorg enligt Sol. Särskilt boende	64 193	64 956	66 271	68 346	70 463
Korttidsboende Hagen	5 919	5 919	5 972	6 092	6 214
Dagvård + Solgården	2 191	2 191	2 211	2 255	2 300
Öppen vht, anhängigstöd	255	255	257	262	268
Gemensam administration	12 937	12 937	13 553	13 825	14 101
Hälso- och sjukvård	17 123	13 960	17 277	17 623	17 975
Lokaler	17 756	17 756	17 416	17 764	18 119
Löneökningar		3 200	3 200	3 264	3 329
Nytt avtal kommunal-USK			1 000	1 020	1 040
Extra medel flyktningmottagning	300	300	0	0	0
NETTOKOSTNAD	184 344	186 644	192 200	196 794	201 480

Investeringsredovisning	Nettoinvestering				
	Budget 2016	Prognos 2016	Budget 2017	Plan 2018	Plan 2019
Digital signering, It-system	0	0	100	100	0
Inventarier mm	1 886	1 886	0	0	0
Digitalisering av SÄBO	0	0	150	150	0
Förstudie Hagen	0	0	100	200	0
SUMMA	1 886	1 886	350	450	0
Ram enl. Plan	1 886	1 886	350	450	0
Avvikelse	0	0	0	0	0

*Total inventariepott för alla verksamheter om 4 mkr under kommunchefen. Kommunledningsgruppen prioriterar.

Fördelning av verksamhetsområden, budget 2017

Verksamhet

Inom verksamhetsområdet Vård och omsorg finns äldreomsorg ordinärt boende, särskilt boende, hemtjänst, hemtjänst natt, gruppboenden, handläggarenhet, hemsjukvård, rehabilitering, bostadsanpassning, anhörigstöd, öppen verksamhet

Verksamhetsmål		Målvärde				
Kvantitativa mål	Indikator/mätmetod	Nuläge 2015	Budget 2016	Budget 2017	Plan 2018	Plan 2019
Livskvalitet						
Möjlighet att finna rätt bostad oavsett livssituation ålder och behov ökar	Väntetid särskilt boende	40	30	30	20	20
	Antal medarbetare som besöker en hemtjänsttagare under 14 dagar	15	12	12	10	10

Verksamhetskrav

Vård och omsorg är till största delen uppbyggd kring rättighetslagstiftning. Lagstiftningen har blivit mer strikt. Dessutom kommer ständigt nya riktlinjer som verksamheten har att uppfylla, vilket innebär att tiden till kund minskar inom alla områden.

Verksamhetsförändringar

Vård och omsorg är tilldelad en ram på 192 200 tkr för 2017.

Behovet av hemtjänst har ökat och befaras inte täckas om beviljade timmar ökar som under senare del av 2015 och början av 2016. Vi har idag förhållandevis lite gruppboendeplatser för personer över 80 år jämfört i landet ligger vi på tredje plats bakifrån. Det innebär att vi har ganska många stora ärenden på hemtjänsten där man bor hemma. Det är ett eget val som många av våra äldre gör idag i Sunne. Bristen på lägenheter centralt är också ett stort behov. Här arbetas det med olika förslag på utbyggnad, nybyggnation som vi inom vård och omsorg ser fram emot. Att kunna erbjuda fler heldidstjänster inom vården känns angeläget det innebär en satsning på flera år för att kunna göra viss omställning när det gäller scheman, att få in andra arbetssätt som också passar våra kunder.

Administration

Ökade krav på dokumentation, riskanalyser, uppföljning, rutiner och riktlinjer finns inom alla områden.

Nationella riktlinjer med kontrollmoment som rapportering ökar ständigt, vilket innebär ökade administrativa uppgifter. Förstärkning behövs för att avlasta våra enhetschefer med administrativa uppgifter alternativt behöver enheterna förstärkning i form av administrativ hjälp som vi hoppas kunna skapa inom befintlig ram.

Digitalisering

Olika former av digitalt stöd är nödvändigt för att vi ska kunna rationalisera inom våra verksamheter. Hemtjänsten är den verksamhet som det känns viktigast att fortsätta utveckla med digitala stöd. Framförallt gäller det att kunna registrera tid hos kund och att kunna läsa information om kund direkt i telefonen. Vi har bra förutsättningar eftersom vi påbörjat utvecklingen och nu gäller det att kunna ta nästa steg. All utveckling kostar pengar i inledande skede men kan på sikt spara både pengar och tid. Signering digitalt när man ger mediciner har vi

prövat och vill nu gå vidare detta hoppas vi kunna påbörja hösten 2016 för att vi ska få kontinuitet med det projekt vi gjort.

Äldreomsorg

Under 2015 arbetas det fram ett nationellt arbets sätt (Äbic) det skulle ha varit klart 2016 men är förskjutet till hösten 2016 eller våren 2017. Det är ett nytt tänk för våra handläggare som kommer att kräva mer tid men kommer att ge tydligare beslut för våra kunder. Alla våra kunder ska idag ha en genomförandeplan där kund och personal kommer överens om hur och när hjälpen ska utföras. Detta kommer att medföra mer tid behövs för handläggning och handläggarna har redan idag en stor arbetsbelastning eftersom vi har ett ökat behov av hemtjänst.

En ly lag om utskrivningsklara från sjukhus är på gång med större ansvar för kommunen att vårda när behandling på sjukhus är klar. Överenskommelse med Landstinget kring tider för övergång av ansvar kan avtalas lokalt för att komplettera den nya lagen. Lagen kommer att träda ikraft våren 2017

Hemsjukvård

Fler vårdas hemma idag vilket innebär att sjukvården i hemmet blir mer kvalificerad. Vi ser en ökning av kunder som är under 65 år som vill bli behandlade i hemmet. Vi har ett bra samarbete med landstinget. Kommunens hemsjukvård har ansvar från det år man fyller 7 år och uppåt.

Hemsjukvården påverkas av positivt av utbyggnad av digitala system på så sätt att vi kan göra vissa omstruktureringar för distriktsköterskornas arbetsuppgifter.

Rehabilitering

Budget medför inte någon utökning av resursen för sjukgymnast och vi kommer vi inte att klara kommande behov av träning, utprovning av hjälpmedel och att kunna jobba mer förebyggande utan att det blir längre väntetider. Det kan i sin tur påverka utskrivningen från sjukhuset. Vi gör nästan alla vårdplaneringar i hemmet där rehabiliteringspersonalen är en viktig resurs vid uppstart. Behovet har funnits sedan 2016 och får vänta till 2018.

Särskilda boenden

Salla som är ett av fyra särskilda boenden är det enda boende som idag kan ta emot par. Vi ska klara att ha 3-6 par åt gången. Här behövs förstärkning av personalresurs som vi nu kommer att genomföra för

att få en likvärdig vård även på avdelningar med parboende.

Taxor och avgifter

Förändringar i avgifter.

Hemtjänst avgifter: Betalning för hemtjänst från första månaden.

Borttappad larmklocka 1000 kronor (faktisk kostnad 1500 kronor).

Hemsjukvård avgifter: Betala från första besöket (maxtaxa) det gäller både Distriktsköterska, arbetsterapeut, sjukgymnast.(hembesök, bostadsanpassning, utprovning av hjälpmedel)

Lägenhetshyror inom vård och omsorg höjs med 1% med undantag för de lägenheter där hyran fastställs i förhandling med hyresgästföreningen.

Avgifter/hyror	2017
Matkostnad särskilt boende	4%
Matdistribution	1,5%
Hyror	1%

Tillgänglighet

Arbetet med hemsidan upplevs som mer viktigt nu men är svårt att hinna med. Det behövs en annan organisation för hur och vem som ansvarar för att informationen är rätt. Det är ett gemensamt arbete som måste göras över verksamhetsgränserna. Här kommer också in hur vi digitaliserar i verksamheten. Vilka tjänster man kan söka direkt på nätet utan att ha kontakt med t.ex. handläggare. Vilken information kan man läsa sig till är också avgörande. Arbetet måste göras inom den ram verksamheterna är tilldelade men en viss utökning måste till för att vi ska kunna ändra organisationen inom hemsidans ansvar.

Förutsättningar 2018- 2019

Det som är viktigast för vård och omsorg är att bostäder byggs centralt. Det påverkar hur vi kan organisera hemtjänsten, göra rationaliseringar och åka mindre bil. Den andra utmaningen som vi har är att kunna få personal med rätt kompetens och det gäller inom alla grupper för vård och omsorg. Vi ska kunna erbjuda heltider och ge bra löner. Vi kommer att hamna i ett beroende av hur våra vårdgrannar och andra kommuner agerar. Vi vet att vi inte kommer att kunna få mer pengar vilket gör att måste tänka nytt om hur vi ska kunna ge en bra service trots att vi inte kan öka verksamheten.

Nyckeltal (tusentalskronor)

	2015	2016	2017	2018	2019
Gruppboende, Äldreomsorg					
Antal i gruppboende	127	127	127	127	127
Nettokostnad per plats tkr	501	501	522	538	555
Korttidsvård					
Antal platser	20	20	20	20	20
Nettokostnad per plats tkr	290	295	299	305	311
Hemtjänst					
Antal kunder	417	417	417	417	417
Nettokostnad per kund tkr	149	152	156	159	162

VERKSAMHETSOMRÅDE Samhällsbyggnad och säkerhet

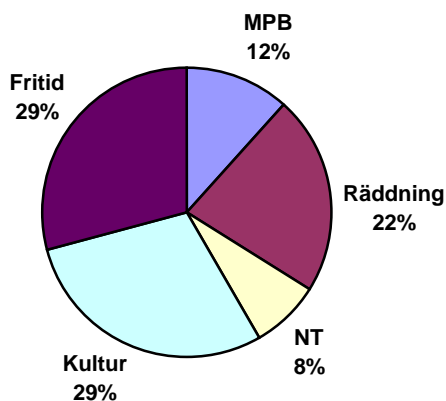
Verksamhetschef: Anders Olsson

Ekonomiskt sammandrag Belopp i tkr	VERKSAMHETSPLAN 2017, 2018-2019				
	Budget 2016	Prognos 2016	Budget 2017	Plan 2018	Plan 2019
Driftredovisning					
Summa intäkter	-6 749	-6 749	-6 507	-6 567	-6 627
• Personalkostnader	29 192	29 192	30 005	30 677	31 363
• Övriga kostnader	26 858	26 858	24 655	24 633	24 507
Summa kostnader	56 050	56 050	54 660	55 310	55 870
NETTOKOSTNAD	49 302	49 302	48 186	49 149	50 132
Ram enl. KF/budget	49 302	49 302	48 186	49 149	50 132
Avvikelse mot ram/budget	0	0	0	0	0
Nettokostnad fördelad per enhet					
Miljö, plan och bygg	5 636	5 636	5 687	5 800	5 913
Räddningstjänsten	10 321	10 321	10 645	10 858	11 075
Näringsliv och tillväxt	3 661	3 661	3 750	3 825	3 902
Kulturenheten	13 562	13 562	14 000	14 280	14 565
Fritid	13 522	13 522	14 104	14 386	14 673
Extra anslag flyktingsituationen	2 600	2 600	0	0	0
NETTOKOSTNAD	49 302	49 302	48 185	49 148	50 132

Investeringsredovisning	Nettoinvestering				
	Budget 2016	Prognos 2016	Budget 2017	Plan 2018	Plan 2019
Norra Bron 2025			1 000	2 000	2 000
<u>Räddningstjänsten</u>					
Övningsplats, Holmby	320	320			
Pickup	500	500			
Terrängmotorcykel	200	200			
Förprojektering Brandstation				200	
Tung räddning*					
Inv. Holmby övningsområde*					
VW transport*					
<u>Näringsliv och tillväxt</u>					
Inredning inkubatorrum	100	0			
<u>Kulturenheten</u>					
Inventarier*	100	100			
<u>Fritid</u>					
Arenaområdet	997	997		600	
Snökanon	150	150			
Anläggning luftgevärsskytte	70	70			
Förprojektering stall, Gylleby				200	
Täckning plan, Mallbacken*	300	300			
Inventarier*	30	30			
Summa	2 767	2 667	1 000	3 000	2 000
Ram enl. Plan	2 767	2 767	1 000	3 000	2 000
Avvikelse	0	100	0	0	0

*Total inventariepott för alla verksamheter om 4 mkr under kommunchefen. Kommunledningsgruppen prioriterar.

Fördelning av verksamhet per enhet, budget 2017, nettokostnader

Verksamhet

Miljö, plan och bygg

Enheten arbetar med miljöstrategiska frågor på flera sätt. Via strategiska dokument genomförs projekt som syftar till att uppfylla miljömålen. Via löpande tillsyn och kontroll, prövning, granskning samt information och service bedrivs myndighetsutövning inom miljö-, hälsoskydds- och livsmedelsområdena.

Enheten utför även kommunens uppgifter inom plan- och byggnadsområdet. Arbete med översikts- och detaljplaner ingår i uppdraget liksom tillsyn, prövning, registerhållning, information och service inom byggnadsområdet.

Räddningstjänsten

Inom räddningstjänstens område ligger ansvaret att bedriva förebyggande verksamhet och räddningstjänst enligt Lag (2003:773) om skydd mot olyckor samt tillsyn enligt Lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor.

Räddningspersonal i beredskap finns vid de tre räddningsstyrkorna, Gräsmark, Lysvik och Sunne. Totalt finns tolv man i beredskap dygnet runt. Utöver detta finns en räddningschef i beredskap. Denna funktion delas med Torsby kommun.

Näringsliv och tillväxt

Enheten jobbar med frågor som berör näringslivsutveckling och tillväxt. I uppdraget ingår att främja entreprenörskap, stärka befintliga företag och få hit nya etableringar. Enheten jobbar dessutom med kommunens informationsstrategi med aktiviteter och utskick för inflyttade och aktiviteter för att locka fler att flytta hit. Enheten är medfinansierad i olika projekt med totalt 1 mkr.

Kulturenheten

Verksamhetsområdet omfattar bibliotek, kulturskola och allmänkultur.

Biblioteket är en mötesplats med ett stort antal besökare. Verksamheten är i förändring efter den utveckling som sker i övriga samhället. Bland annat pågår en digitalisering och utveckling utifrån läntagarnas utökade behov.

Efterfrågan inom Kulturskolan ligger på en hög nivå, med många elever, i både individuell undervisning och i gruppverksamhet.

Inom Allmänkulturen ges bland annat stöd till kulturföreningar och studieförbund. Många

kulturrangemang och projekt drivs och kulturgarantin, som garanterar elever kulturupplevelser, uppfylls. Detta är möjligt genom externa bidrag som Skapande skola från Kulturrådet.

Fritid

Verksamheten består av:

- Anläggningar och lokaler
- Bidrag till föreningar
- Idrottshallar, fotbollshall och ishall
- Fotbollsplaner
- Elljusbanor
- Badplatser och simskolor
- Friluftsområden
- Motionscenter
- Arrangemang

Verksamhetsmål

Verksamhetsmålen utgår från kommunstrategin och de indikatorer som kommunfullmäktige antar för att mäta god ekonomisk hushållning. Verksamheterna kommer att arbeta vidare med mål inom respektive verksamhet.

Verksamhetsmål			Målvärde			
Kvantitativa mål	Indikator/mätmetod	Nuläge	Budget 2016	Budget 2017	Plan 2018	Plan 2019
Livskvalitet						
Sunne kommun ger service med god kvalitet oavsett ålder, social och ekonomisk livssituation	Antal besök på kommunens bibliotek	189 505	170 000	190 000	190 000	190 000
	Responstid för räddningstjänst, mediantid i min (tid från 112-samtal till första resurs är på plats)	14,1	11,5	11,5	11,5	11,5
Näringsliv och arbete						
Sunne har ett av Sveriges bästa företagsklimat	Det sammanfattande omdömet om företagsklimatet i kommunen	4,0	> 4,0	> 4,0	>4,0	>4,0
	NKI-värde i mätningen Insikt	75	75 - 80	75 - 80	75-80	75-80

Tillgänglighet

Under 2016 togs en handlingsplan med konkreta åtgärder och aktiviteter inom tillgänglighetsområdet fram. Arbetet fortsätter 2017 enligt de riktlinjer som finns i kommunens tillgänglighetsplan.

Verksamhetsförändringar

Miljö, plan och bygg

Enheten har inte tilldelats extra medel för att kunna tillsätta en chef. Nuvarande lösning med verksamhetschefen som tillika är enhetschef för myndighetsfunktionen är inte hållbar. Avsikten är att frågan ska lösas inom organisationen. Planerad naturvärdesinventering kommer inte att påbörjas under 2017.

Det finns ett förslag om att flytta ansvaret för alkohol-, tobaks- och läkemedelstillsyn till enheten.

Prövnings- och tillsynsverksamheten bedöms kunna bedrivas med samma omfattning som under 2016.

Det finns en stor efterfrågan på nya detaljplaner. En enklare översyn av översiktsplanen planeras 2016-2017. Resurser finns att driva dessa arbeten i samma omfattning som 2016.

Projektering av en ny bro i tätorten, Norra bron, startar 2017.

Räddningstjänsten

Föreslagen budgetram för 2017 medger att verksamheten kan bedrivas i oförändrad form. En stor osäkerhet finns dock vad beträffar personalkostnader då ett nytt avtal för deltidsbrandmännen ska förhandlas.

Under 2017 behöver enheten investera i tung räddning (utrustning till utryckningsfordon) och köpa in inventarier till övningsområdet Holmby.

Näringsliv och tillväxt

Enhets hoppas på ett positivt besked från Migrationsverket i maj (2016) för att kunna dra igång projektet att ta tillvara på nyanländas kompetens i större utsträckning än kommunen har kapacitet till idag. Om projektet beviljas kommer det att löpa över två och ett halvt år.

Tjänsten för etablering och utveckling är vakant och vi ser över hur behovet ska lösas för framtiden.

Sedan 1 april 2016 har ansvaret för besöksnäringens frågor tillfälligt flyttats över till näringsliv och tillväxt. Dessutom har enheten fått i uppdrag att utreda hur arbetet med turismen ska drivas i kommunen efter 1/1 2017.

Det finns en osäkerhet kring uthyrningen av lokaler på Idéum. Då lokaler står outhyrda innebär det med dagens organisation att Näringsliv och tillväxt får bära kostnaden. Frågan behöver lösas under 2017.

Kulturenheten

Föreslagen budgetram medger att verksamheten kan fortlöpa oförändrat under 2017. Förslaget innebär att bibliotekets medieanslag ökas samt att besparingar inte behöver göras för att täcka ökande licensavgifter.

Fritid

En förutsättning för ett fortsatt öppethållande av fritidsgården Megafon kräver insatser och samarbete med frivilligorganisationer eller andra kommunala verksamheter.

Vaktmästarorganisationen kring Arenaområdet är under utredning och ingår i kommunens övergripande utredning gällande hela vaktmästarorganisationen. Eventuellt innebär budgetförslaget att tjänster måste avvecklas.

Konsekvensbeskrivning av ramar 2018-2019

Miljö, plan och bygg

Prövnings- och tillsynsverksamheten bedöms kunna bedrivas med samma omfattning som 2017. Detsamma gäller arbetet med detaljplaner.

En ny översiktsplan bör vara antagen till 2018, liksom en miljöstrategi. Från 2018 och framåt inriktas arbetet på att genomföra dessa.

Projekteringen av Norra bron fortsätter.

Räddningstjänsten

Konsekvenserna av de föreslagna ramarna för 2018-2019 är osäkra på grund av

avtalsförhandlingarna för deltidsbrandmän. Om dessa förhandlingar leder till ett löneavtal som överstiger den budgeterade uppräknings kommer detta att få konsekvenser för verksamheten. Eventuella besparingsåtgärder kommer i så fall att göras på personal.

Brandstationen i Sunne är inte ändamålsenlig och behöver byggas om. En förprojektering behövs för att kunna ta fram olika alternativ samt kostnadsbild.

Under perioden kommer även ett investeringsbehov i ett nytt fordon (VW transport) att bli aktuell.

Näringsliv och tillväxt

Verksamheten drivs fortsatt vidare med inriktningen att främja entreprenörskap, stärka befintliga företag och få hit nya etableringar.

Eventuellt ingår ansvar för besöksnäringen, beroende på utfallet av utredningen som utförs 2016.

Kulturenheten

Under förutsättning att löneökningarna inte överstiger budgeterat utrymme bedrivs enhetens verksamheter oförändrat. Det finns en viss osäkerhet kring ersättning av personal med lönebidrag.

Gällande investeringar är biblioteket i stort behov av löpande utbyte av möbler. Om inte löpande utbyte sker ackumuleras behovet och en större investering kommer att behöva göras.

Även kulturskolan är i behov av att löpande kunna köpa in nya instrument. Alternativt/komplement till årlig investering kan vara att i driftsbudgeten omprioritera för att årligen kunna köpa in instrument.

Fritid

Enhets kan bedriva verksamhet med samma omfattning inriktning som 2017. En osäkerhet finns dock kring finansiering av personal. En stor del av personalkostnaden finansieras genom lönebidrag, och om dessa förutsättningar ändras påverkas enheten kraftigt.

Arrangemang är fortsatt ett prioriterat område. Dessa ger intäkter och en attraktiv bild av Sunne, vilket gynnar kommunens utveckling.

Fritid har äskat projekteringsmedel för att undersöka möjligheterna till renovering av stallet på Gylleby. Stallet är i dåligt skick och uppfyller inte gällande krav. En förprojektering behövs för att kunna utreda behovet och fastsätta en kostnadsbild.

Till dess att ett förråd är byggt i anslutning till arenaområdet, kvarstår problem med förvaring och logistik.

Enhets har även ett investeringsbehov för att årligen kunna köpa in/ersätta uttjänade inventarier och arbetsmaskiner.

Nyckeltal

	2015	2016	2017	2018	2019
Näringsliv och tillväxt					
Antal företagsbesök per år	80	80	80	80	80

Taxor och avgifter (tusentalskronor)

	2015	2016	2017	2018	2019
Miljöbalkstaxa	1 215	1 240	1 260	1 285	1 310
Livsmedelstaxa	370	380	390	400	410
Plan- och byggtaxa	1 130	1 150	1 170	1 190	1 215

Intäkterna beror i hög grad på inkommande ärenden, vilket är svårt att bedöma år i förväg. Här har antagits en intäktsökning på ca 2 % per år. Eventuellt kommer miljöbalkstaxan att ändras till 2017, utifrån en tillsynsbehovsutredning och riktlinjer från SKL.

VALNÄMNDEN

Ordförande: Tellervo Zetterberg

Kommunchef: Berit Westergren

Ekonomiskt sammandrag Belopp i tkr	VERKSAMHETSPLAN 2017, 2018-2019				
	Budget 2016	Prognos 2016	Budget 2017	Plan 2018	Plan 2019
Driftredovisning					
Summa intäkter	0	0	0	200	200
• Personalkostnader	8	8	8	300	300
• Övriga	2	2	2	150	150
Summa kostnader	10	10	10	450	450
NETTOKOSTNAD	10	10	10	250	250
Ram enl. KF/budget	10	10	10	250	250
Avvikelse mot ram/budget	0	0	0	0	0
Nettokostnad fördelad per verksamhetsområde					
Valnämnden	10	10	10	250	250
NETTOKOSTNAD	10	10	10	250	250

Verksamhet

Valnämnden fullgör de uppgifter som enligt vallagen och övriga valförfattningar ankommer på valnämnden. Nämnden har inom kommunen ansvaret för genomförande av allmänna val till riksdag, landsting och kommunfullmäktige. Nämnden ansvarar även för genomförande av val till europaparlamentet samt folkomröstningar.

Ordinarie val till riksdagen, landstings- och kommunfullmäktige hålls den andra söndagen i september vart fjärde år. Nästa val är 2018.

Val till Europaparlamentet hålls i maj eller juni vart femte år under en period som Europaparlamentet beslutar. Valet genomförs enligt respektive EU-lands nationella vallag och i Sverige säger vallagen att valdagen alltid är på en söndag. Nästa val är 2019.

Enligt den nya vallagen SFS 2005:837 vilar ansvaret för förtidsröstningen inkl institutionsröstningen fr o m valet 2006 på kommunerna.

Verksamhetsmål

Valnämnden skall se till att samtliga röstberättigade i kommunen har bra möjligheter att rösta på valdagen.

Mått	2014	Riks- genomsnitt
Hur många av kommunens röstberättigade röstade i senaste kommunvalet? (%)	84,5	83,2

Verksamhetskrav

Valnämndens arbete skall utföras i enlighet med Vallagen.

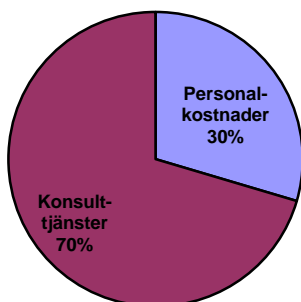

KOMMUNREVISIONEN

Ordförande: Inger Axelsson

Ekonomiskt sammandrag Belopp i tkr	VERKSAMHETSPLAN 2017, 2018-2019				
	Budget 2016	Prognos 2016	Budget 2017	Plan 2018	Plan 2019
Driftredovisning					
Summa intäkter	0	0	0	0	0
• Personalkostnader	199	199	205	209	213
• Övriga kostnader	488	488	488	498	508
Summa kostnader	687	687	693	707	721
NETTOKOSTNAD	687	687	693	707	721
Ram enl. KF/budget	687	687	693	707	721
Avvikelse mot ram/budget	0	0	0	0	0
Nettokostnad fördelad per enhet					
Kommunrevisionen	687	687	693	707	721
NETTOKOSTNAD	687	687	693	707	721

Fördelning av nämndens verksamhet, budget 2017

Verksamhet

De förtroendevalda revisorerna väljs av och arbetar på direkt uppdrag av kommunfullmäktige. Sunne har fem förtroendevalda revisorer för granskning av hela kommunen exklusive fullmäktige. Kommunens bolag och stiftelser granskas av lekmannarevisorer. I Sunne har fullmäktige utsett lekmannarevisorer ur gruppen av de förtroendevalda revisorerna. Enligt lagen ska revisorerna ha sakkunnigt biträde. Upphandling av sakkunnigt biträdande pågår under hösten 2016 inför 2017.

Revisionen syftar ytterst till att ge kommunfullmäktige underlag till ansvarsprövningen av nämnder, styrelser, beredningar och enskilda politiker. Därför granskas årligen, i den omfattning som följer av god revisionssed, all verksamhet som

bedrivs inom nämndernas och styrelsens verksamhetsområden.

Revisorerna prövar om:

- verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomiskt synpunkt tillfredställande sätt
- räkenskaperna är rättvisande
- den interna kontrollen som görs inom nämnderna är tillräcklig

Även kommunens samlade verksamhet i förvaltning och företag granskas, ur ett övergripande ägar-/styrningsperspektiv. Det samlade resultatet redovisas i revisionsberättelsen.

Verksamhetsidé/-mål

Kommunrevisionens uppdrag är reglerat i kommunallagen, aktiebolagslagen, revisionsreglementet och andra föreskrifter som utfärdats av fullmäktige.

Följande ska känneteckna revisorernas arbetssätt: Revisionen ska

- genomföras med oberoende, saklighet
- vara främjande, stödjande och framåtriktad
- utgå från ett helhetsperspektiv och concernsyn
- ha god kontakt med kommunfullmäktige – särskilt fullmäktiges presidium.
- ha en aktiv dialog med nämnder och styrelser utifrån genomförda granskningar.
- vara synliga och aktivt verka för att tydliggöra revisionens uppdrag och resultat.

Verksamhetskrav

Granskningsinsatserna skall prövas utifrån en riskbedömning som utförs enligt god revisionssed i kommunal verksamhet.

Konsekvensbeskrivning av ramar 2018-2019

På grund av att upphandling pågår inför kommande verksamhetsår kan förändringar ske, som vi inte kan förutse i dagsläget